

KIRKONKYLÄN KAMPUKSEN KIINTEISTÖN KEHITYSSUUNNITELMA

ISS Proko Oy

"KIRKONKYLÄN ENERGINEN
KAMPUS ON YHTEISÖNSÄ VE-
TOVOIMAINEN JA AIKAAN-
SAAPA KESKUS"

TIIVISTELMÄ

Tuusulan Kirkonkylän koulussa on havaittu vakavia sisäilmaongelmia ja koulun tilat ovat myös vanhentuneet eivätkä tue enää uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta. Koulun tulevaisuudesta käynnistettiin vuoden 2017 alussa kiinteistön kehittämisprojekti yhdessä ISS Prokon kanssa.

Tässä kiinteistön kehityssuunnitelmassa puhutaan koulun sijaan kampuksesta, jossa toimii Kirkonkylän koulu, Mattilan päiväkotiki ja mahdollisesti myös muita yhteisön erilaisia toimintoja. Alueelle halutaan luoda selkeä jatkumo päiväkotilasten siirtyessä esi-kouluun ja sieltä edelleen koulutaipaleelle samassa tutussa paikassa.

Kiinteistön kehityssuunnittelun yhteydessä koulun ja päiväkodin nykyisten tilojen käyttäjien kokemuksia ja näkemyksiä tiloista kartoitettiin sähköisillä kyselyillä, käyttäjäkyselyillä ja työpajoilla. Näiden menetelmien avulla luotiin laajaa kokonaiskuvaa siitä, minkälaisia näkemyksiä ja kokemuksia henkilökunnalla, oppilailla ja vanhemmilla on koulun päiväkodin nykyisistä tiloista, niihin liittyvästä toimintakulttuurista ja tilojen kehittämistarpeista ja tulevaisuuden tiloista.

Työympäristötyön tuloksena päädyttiin yhteiseen ratkaisuun "Fidget Spinner With A Twist"-kampuksesta. Tässä mallissa keskeisenä tilana on koko kampusrakennuksen yhteinen keskusaukio eli sydän. Se toimii yhteisenä kokoontumispaikkana, ajanviettopaikkana, opetustilana ja ruokalana. Keskusaukion yhteydessä toimii kuntalaisten "olohuoneena" toimiva kirjasto ja monitoiminäyttämö. Opetus ja päiväkotitoiminta tapahtuvat pääosin ikäkausittain jaetuissa soluissa. Kampuksessa on yksi iso yhteinen taidepaja ja liikuntasali. Musiikille on varattu oma tilansa.

Tässä suunnitelmassa on esitelty kampuksen mitoitus ja vaatimukset tiloille siltä osin kuin ne poikkeavat normaalista yleisestä tasosta. Lisäksi on vertailtu Fidget Spinner-kampuksen tilaohjelmaa perinteiseen kouluun ja päiväkotiin. Yhteenvedon voidaan todeta, että Fidget Spinner on hyötyalaltaan 400 neliötä, huoneistoalaltaan yli tuhat neliötä ja bruttoalaltaan 1200 neliötä tehokkaampi kuin perinteinen vaihtoehto.

Tuleva kampus on mahdollista toteuttaa joko Kirkonkylän koulun peruskorjaus ja laajennuksena tai uudisrakennuksena. Peruskorjaus ja laajennusvaihtoehdossa puretaan vuosina 1958 ja 1989 rakennetut rakennuksen osat ja säilytetään vuoden 2007 laajennusosa, johon tehdään sisätilamuutoksia toimintojen tarvittavassa laajuudessa. Lopuksi tässä suunnitelmassa on vertailtu näitä kahta vaihtoehtoa keskenään.

Peruskorjausvaihtoehdon kustannusarvio on 15 812 000 € ja uudisrakennuksen on 15 925 000 €. Hintaero on vaihtoehdoille ainoastaan 113 000 euroa. Laskelmassa ei ole huomioitu peruskorjausvaihtoehdon vaiheistamisesta, siirroista, muutoksista ja väistötiloista aiheutuvia kustannuksia.

Projektiin osallistui aktiivisesti Tuusulan kunnan ohjausryhmän jäsenet Ritva Lappalainen, Riitta Laurila, Pirjo Lehtonen, Katja Elo, Katja Nieminen, Markus Torvinen, Jari Wäre, Hannamari Halinen, Minna Tikka ja Pia Sjöroos. ISS Prokolta konsultteina projektissa toimi Heikki Lonka, Johanna Tschokkinen ja Mika Järvinen. Lisäksi iso kiitos kuuluu Kirkonkylän koulun ja Mattilan päiväkodin henkilökunnalle, jotka antoivat suuren panostuksen yhteiseen projektiin. Pedagogisina konsultteina toimivat Ele Finland Oy:n Heidi Lammassaari, Lauri Hietajärvi ja Lauri Vaara.

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ	2
Yleistä	6
Johdanto ja tausta	6
kehityssuunnitelman tavoitteet	7
kehityssuunnitelman laadintaprosessi	8
Oppimisyhteisö	8
Mitä on oppiminen?	8
Tuusulan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmat	9
Oppiminen ja oppimisympäristöt kirkonkylän hankkeessa	14
Käyttäjien näkemykset	17
Opetustoiminta	24
oppilaan ehyt päivä kirkonkylän kampuksella	25
Hankkeen visio ja teemat	27
Tulevaisuuden Kampus - Fidget Spinner With A Twist	28
Hankkeen lähtökohdat	29
Mitoitus	29
Tilojen käyttö	29
Henkilökunta	30
Tilavaatimukset	30
Koulun ikäkausisolut	30
Päiväkodin solu	33
Henkilökunnan tilat	35
Hymysolu - oppilashuolto	38
Yhteiset tilat	38
Tilaohjelman yhteenveto ja vertailu	47
Suunnitteluohjeet/Rakennustapaselostus	49
Arkkitehtuuri	49
Tilojen tekniset vaatimukset	49

Järjestelmävaatimukset.....	50
Muut vaatimukset ja laatutavoitteet	51
Piha.....	51
Tilantarve tulevaisuudessa	52
Peruskorjaus- ja laajennusvaihtoehto	52
Yleistä	52
Rakennustontti.....	52
Kuntokartoitus	53
Talotekniikka.....	56
Korjausohjelma	58
Toteutuksen vaiheistus.....	58
Uudisrakennusvaihtoehto	58
Yleistä	58
Sijainti.....	58
Tontille asetettavat vaatimukset	59
Toteutuksen vaiheistus.....	59
Perustamiskustannukset eri vaihtoehtoissa	59
Uudisrakennusvaihtoehto	59
Peruskorjausvaihtoehto	60
Vaihtoehtojen vertailu	61
Liitteet	63

YLEISTÄ

JOHDANTO JA TAUSTA

Kirkonkylän koulu sijaitsee Tuusulan Rantatien läheisyydessä, golfkentän vieressä. Lukuvuonna 2017-2018 Kirkonkylän koulussa opiskelee 280 oppilasta kolmessatoista opetusryhmässä. Lisäksi koulussa opiskelee noin 40 esikoululaista kahdessa esikoulu-ryhmässä. Ekaluokkalaisten iltapäivähoidosta huolehtii koululla järjestetty kunnan iltapäiväkerho.

Kuva 1 Kirkonkylän koulu (kuva: Sauvo Jylhä)

Kirkonkylän koulu on rakennettu vuonna 1959 ja sitä on laajennettu ensimmäisen kerran 1990-luvulla. Vuonna 2009 valmistui koulun toinen laajennus. Koulussa on eri ai-

kakausien mukaista kerroksellisuutta, joka tekee kohteesta mielenkiintoisen, mutta myös ongelmallisen. Vanhemmissa rakennuksen osissa on havaittu vakavia sisäilma-ongelmia, jotka ovat hyvin tyypillisiä näiden aikakausien rakennuksille. Koulun tilat ovat myös vanhentuneet eivätkä tue enää uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta. Koulun tulevaisuudesta on käynnistetty kiinteistön kehittämisprojekti, johon on otettu käyttäjät mukaan suunnittelemaan tulevaisuuden koulu.

Koululla on toteutettu vuoden 2017 aikana sisäilmaselvityksiä, joiden tulosten perusteella koulun 1950- ja 1990-luvulla rakennetut osat on laitettu osittaiseen käyttökieltoon. Tämän vuoksi suurin osa koulun toiminnasta siirtyy kevään 2018 aikana väistötiloihin. Väistötiloiksi suunnitellaan parakkirakennusta koulun tontille.

Syksyllä 2015 avattiin koulun viereen lähiliikuntapuisto. Se on arkipäivisin klo 8-16 aikavälillä ainoastaan koulun käytössä. Muina aikoina sitä saa vapaasti käyttää. Lähiliikuntapaikka kannustaa lapsia leikkimään ja liikkumaan koulupäivän aikana sekä sen jälkeen. Lähiliikuntapaikka on tärkeä koko lähialueen asukkaille.

Mattilan päiväkoti on kunnallinen päiväkoti, joka toimii Tuusulan Hyökkälän alueella. Päiväkodissa on tällä hetkellä kaksi 0-3-vuotiaiden ryhmää sekä kolme 3-5-vuotiaiden ryhmää. Esikoulu toimii Kirkonkylän koulun tiloissa. Yhteensä lapsia on kaiken kaikkiaan noin 100 lasta. Mattilan päiväkoti siirtyy toimimaan Kirkonkylän koulun yhteyteen.

Alueelle halutaan luoda selkeä jatkumo päiväkotilasten siirtyessä esikouluun ja sieltä edelleen koulutaipaleelle samassa tutussa paikassa. Kirkonkylän koulun sijaan puhutaan kampuksesta, jossa toimii koulu ja päiväkoti. Kampus mahdollistaa myös yhteisön erilaisten toimintojen järjestämisen.

Tässä kehityssuunnitelmassa tutkitaan kahta vaihtoehtoa tilojen toteuttamiseksi:

- **Kirkonkylän kampuksen nykyisen rakennuksen osittainen purku, peruskorjaaminen ja laajentaminen**
- **Täysin uuden rakennuksen rakentaminen jonnekin muualle Tuusulan alueelle**

KEHITYSSUUNNITELMAN TAVOITTEET

Tässä raportissa kuvataan kaikkien tilojen vaatimukset ja kalustus. Tässä on kirjattuna myös kaikki hankkeen lähtötiedot, kuten rakennuspaikka, asemakaavatilanne, liikenneyhteydet yms. Raportissa on myös kuvailtu oletettavissa olevia toiminnan muutoksia tulevaisuudessa.

Tämä suunnitelma on suunnittelijoita sitova. Suunnittelijoiden edellytetään perehtyvän työnsä kannalta riittävässä määrin uuteen opetussuunnitelmaan ja sen periaatteisiin.

KEHITYSSUUNNITELMAN LAADINTAPROSESSI

Suunnitelman lähtökohtana on koko oppimisyhteisön yhteinen hanke. Tämän takia koko yhteisön osallistuminen suunnitteluun ja ideointiin oli erittäin tärkeässä roolissa hankkeen aikana. Suunnitelman laadinta rakentui useasta yhteisestä prosessista, jotka olivat:

- Tiedotus yhteisestä oppimisympäristöhankkeesta
- Tarvittavien lähtötietojen kerääminen
- Yhteisön jäsenille suunnattu kysely koskien nykyisiä ja tulevaisuuden tiloja sekä eri sidosryhmien oppimiskäsityksiä
- Käyttäjäkävelyt, joissa perehdyttiin nykyisiin tiloihin ja toimintoihin
- Työpajaseminaari, joissa koulun sidosryhmät muodostivat ryhmätöinä näkemyksiä tulevaisuuden Kirkonkylän kampuksesta
- Työpajaseminaarin tulosten perusteella luotiin kolme vaihtoehtoista mallia tulevaisuuden kampukselle
- Loppuseminaarissa käytiin sidosryhmien kanssa läpi kolme eri vaihtoehtoa ja valittiin yhteisesti yksi malli, jonka kanssa edetään
- Käyttäjät täyttivät tilakortit kaikista keskeisistä tiloista
- Näiden työpajojen ja kerättyjen tietojen avulla muodostettiin lopullinen kehityssuunnitelma

Kuva 2 Prosessikaavio

OPPIMISYHTEISÖ

MITÄ ON OPPIMINEN?

Ihmisen elämä on jatkuvaa muutosta. Synnymme, kasvamme, vanhenemme. Myös maailma ympärillämme muuttuu. Tulee uusia käsitteitä, järjestelmiä ja työtapoja. Väillä koko maailmamme rakenne menee uusiksi. Vaihdamme asuinpaikkaa, perustamme perheen tai ympäristöämme kohtaa jokin perusteellinen mullistus, kuten uuden

koulun suunnittelu ja rakentaminen. Ihmislajin keino sopeutua näihin muutoksiin on oppiminen.

Oppiminen niin kuin kaikki muukin olemisemme tapahtuu jossain tilassa. Tiloja on monenlaisia. On fyysisiä tiloja, joissa voimme liikkua ja joita voimme aistia. On virtuaalisia tiloja, jotka sijaitsevat mielessämme tai tietoteknisissä järjestelmissä. On sosiaalisia tiloja, jotka muodostuvat ihmisyksilöistä ympärillämme ja vuorovaikutuksesta heidän välillään.

Koulu tai päiväkoti ei ole pelkästään rakennus. Se on fyysinen, virtuaalinen ja sosiaalinen tila, joka mahdollistaa yksilöiden ja sosiaalisten yhteisöjen kasvun ja yhdessä oppimisen. Se on jatkuva prosessi, joka alkaa tilojen suunnittelulla ja jatkuu koko elinkaarren ajan.

Kirkonkylän kampuksen oppimisympäristö on suunniteltu tukemaan uudenlaista oppimista, jossa painottuu tulevaisuuden kannalta keskeisten taitojen omaksuminen, omien vahvuuksien löytäminen oppimisen omakohtaisuuden ja kokemuksellisuuden myötä sekä aktivoivat- ja vuorovaikutteiset oppimismenetelmät.

Opetussuunnitelmissa tavoitellaan toimintakulttuuria, jossa oppilas on aktiivinen toimija. Toimintakulttuuri edellyttää yhteistyötä, monipuolisia oppimisympäristöjä sekä joustavia oppimisen ja työskentelyn tapoja.

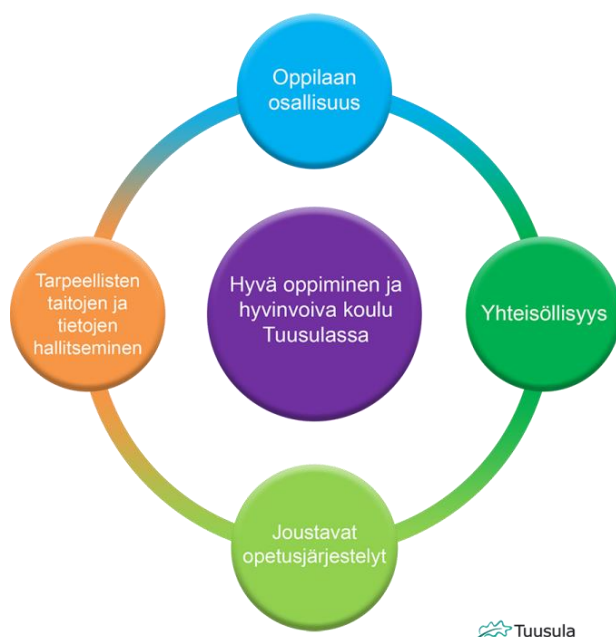
TUUSULAN PERUSOPETUKSEN JA VARHAISKASVATUKSEN OPETUSSUUNNITELMAT

Tässä kappaleessa on hankkeen kannalta oleellisia otteita Tuusulan kunnan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmista.

TUUSULAN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA¹

Tuusulan perusopetuksen toimintaa ohjaavat seuraavat painotukset:

¹ <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/ops/98809/perusopetus/tekstikappale/124175>

Opetussuunnitelman perusteet on laadittu perustuen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Kieli, kehollisuus ja eri aistien käyttö ovat ajattelun ja oppimisen kannalta olennaisia. Uusien tietojen ja taitojen oppimisen rinnalla oppilas oppii refleктоimaan oppimistaan, kokemuksiaan ja tunteitaan. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa. Se on yksin ja yhdessä tekemistä, ajattelemista, suunnittelua, tutkimista ja näiden prosessien monipuolista arvioimista. Siksi oppimisprosessissa on olennaista oppilaiden tahto ja kehittyvä taito toimia ja oppia yhdessä. Oppilaita ohjataan myös ottamaan huomioon toimintansa seuraukset ja vaikutukset muihin ihmisiin ja ympäristöön. Yhdessä oppiminen edistää oppilaiden luovan, kriittisen ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoja sekä kykyä ymmärtää erilaisia näkökulmia. Se myös tukee oppilaiden kiinnostuksen kohteiden laajentamista. Oppiminen on monimuotoista ja sidoksissa opittavaan asiaan, aikaan ja paikkaan.

Oppimaan oppimisen taitojen kehittyminen on perusta tavoitteelliselle ja elinikäiselle oppimiselle. Siksi oppilasta ohjataan tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oppimisensa edistämiseen. Oppimisprosessistaan tietoinen ja vastuullinen oppilas oppii toimimaan yhä itseohjautuvammin. Oppimisprosessin aikana hän oppii työskentely- ja ajattelutaitoja sekä ennakoimaan ja suunnittelemaan oppimisen eri vaiheita. Jotta oppilas voisi oppia uusia käsitteitä ja syventää ymmärrystä opittavista

asioista, häntä ohjataan liittämään opittavat asiat ja uudet käsitteet aikaisemmin oppimaansa. Tietojen ja taitojen oppiminen on kumuloituvaa ja se vaatii usein pitkäaikaista ja sinnikästä harjoittelua.

Oppilaan kiinnostuksen kohteet, arvostukset, työskentelytavat ja tunteet sekä kokemukset ja käsitykset itsestä oppijana ohjaavat oppimisprosessia ja motivaatiota. Oppilaan minäkuva sekä pystyvyyden tunne ja itsetunto vaikuttavat siihen, millaisia tavoitteita oppilas asettaa toiminnalleen. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ohjaus vahvistaa oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa sekä oppimista tukevaa että kiinnostuksen kohteita laajentavaa vuorovaikutusta.

Oppilaita ohjataan ja kannustetaan ottamaan vastuuta oppimisesta ja opiskelusta. Tietoisuus omasta oppimisprosessista, yritteliäs asenne ja oppilaan omien kiinnostuksen kohteiden hyödyntäminen synnyttävät oppimisen iloa. Oppiminen ei ole tiedon siirtämistä vaan yhteistä tiedon rakentamista ja luomista. Tavoitteena on, että oppilaat osaavat perustella kantansa ja tulevat kuulluiksi.

Oppilas voi pohtia omaa oppimistapaansa ja suunnitella ja valita työtapoja. Oppilas voi opettaa, ohjata ja toimia asiantuntijana kouluyhteisössä. Oppilaat osallistuvat koulun arjen suunnitteluun ja toteutukseen muun muassa toimimalla oppilaskunnan jäsenenä, vertaissovitelijoina, kummioppilaina ja tukioppilaina.

Opettaja toimii opiskelun ja oppimisprosessin ohjaajana. Yhteisopettajuus ja samanikäisopettajuus ovat tavoiteltavia toimintatapoja. Erilaiset työtavat tukevat aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamista ja antavat oppilaille valmiuksia eettiseen ja yhteiskunnalliseen ajatteluun ja toimintaan. Oppilaiden yksilöllisyys huomioidaan ja kiinnostuksen kohteet sekä kokemukset hyödynnetään oppimisprosessissa.

Oppimisympäristöt eivät rajoitu koulun sisä- ja ulkotiloihin, vaan opetuksessa hyödynnetään muun muassa ympäröivää luontoa, kulttuurikohteita ja yrityksiä. Tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään oppimisympäristöjen monipuolistamisessa ja laajentamisessa. Uudet koulutilat rakennetaan muunneltaviksi ja oppilaiden aktiivisuutta tukeviksi. Olemassa olevien koulutilojen muunneltavuutta lisätään mahdollisuuksien mukaan.

Opettaja huolehtii turvallisesta, kannustavasta ja osallistavasta ilmapiiristä yhdessä muun kouluyhteisön kanssa. Kiusaamista ei sallita.

TUUSULAN VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA²

Tuusulassa annetaan lapsille mahdollisuus kasvaa ja kehittyä turvallisessa, kestävästi kehittyvässä ja kulttuuriltaan rikkaassa kotikunnassa. Varhaiskasvatuksen perustehtävänä on rakentaa yhteisö, jossa lapsilla on hyvät edellytykset olla aktiivinen toimija. Lapsi kasvaa ottamaan vastuuta itsestään ja ympäristöstään yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Tavoitteena on lasten osallisuuden vahvistaminen, hyvinvoinnin lisääminen ja syrjäytymisen ennalta ehkäiseminen.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISKÄSITYKSET

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on laadittu perustuen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan lapset kasvavat, kehittyvät sekä oppivat vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja lähiympäristön kanssa. Oppimiskäsitys pohjautuu myös näkemykseen lapsesta aktiivisena toimijana. Lapset ovat synnynnäisesti uteliaita ja haluavat oppia uutta, kerrata ja toistaa asioita. Oppiminen on kokonaisvaltaista ja sitä tapahtuu kaikkialla. Siinä yhdistyvät tiedot, taidot, toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset ja ajattelu. Oppimista tapahtuu muun muassa lasten havainnoissa ja tarkkaillessa ympäristöään sekä jäljitellessä muiden toimintaa. Lapset oppivat myös leikkien, liikkuen, tutkien, erilaisia työtehtäviä tehden, itseään ilmaisten sekä taiteisiin perustuvassa toiminnassa.

Varhaiskasvatuksessa oppimisen lähtökohtana ovat lasten aiemmat kokemukset, heidän mielenkiinnon kohteensa ja osaamisensa. On tärkeää, että uusilla opittavilla asioil-

la on yhteys lasten kehittyviin valmiuksiin sekä muuhun kokemusmaailmaan ja kulttuuritaustaan. Lapset oppivat parhaiten voidessaan hyvin ja kokiessaan olonsa turvalliseksi. Myönteiset tunnekokemukset ja vuorovaikutussuhteet edistävät oppimista. Vertaisryhmä ja kokemus yhteisöön kuulumisesta ovat lapsen oppimisen ja osallisuuden kannalta keskeisiä. Lasten tulee saada oppimiseensa henkilöstön ohjausta ja tukea. Lapsia kiinnostava, tavoitteellinen ja sopivasti haastava toiminta innostaa oppimaan lisää. Jokaisen lapsen tulee saada onnistumisen kokemuksia ja iloa omasta toiminnastaan sekä itsestään oppijana.

Leikki on varhaiskasvatukseen lasten oppimiselle merkityksellistä. Se on lasta motivoivaa ja iloa tuottavaa toimintaa, jossa lapset samalla oppivat monia taitoja ja omaksuvat tietoa. Varhaiskasvatuksessa tulee ymmärtää leikin itseisarvo lapselle sekä sen pedagoginen merkitys oppimisessa ja lasten kokonaisvaltaisessa kehityksessä ja hyvinvoinnissa.

VARHAISKASVATUKSEN OPPIMISYMPÄRISTÖT

Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö. Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristökäsitys sisältää varhaiskasvatuksessa muun muassa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden. Oppimisympäristöjä kehitetään siten, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa ja että ne tukevat lasten terveen itsetunnon sekä sosiaalisten ja oppimisen taitojen kehittymistä. Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteettömyys sekä tilojen valaistus ja akustiikka, sisäilman laatu ja siisteys otetaan huomioon oppimisympäristöjä rakennettaessa ja kehitettäessä.

Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Niiden tulee tukea lasten luontaista uteliaisuutta ja oppimisen halua sekä ohjata leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen sekä taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Lapsilla tulee olla mahdollisuus tutkia maailmaa kaikilla aisteillaan ja koko kehollaan. Oppimisympäristöt tarjoavat lapsille vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, monipuoliseen ja vauhdikkaaseen liikkumiseen, leikkeihin ja peleihin sekä rauhalliseen oleiluun ja lepoon. Lasten ideat, leikit ja heidän tekemänsä työt näkyvät oppimisympäristöissä.

Oppimisympäristöissä voidaan toteuttaa monenlaista pedagogista toimintaa ja ne muuntuvat tarpeen mukaan. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä toimitaan joustavasti erikokoisissa ryhmissä, joissa jokaisella yhteisön jäsenellä on mahdollisuus osallistua toimintaan ja vuorovaikutukseen. Toiminta pedagogisesti tarkoituksenmukaisissa ryhmissä edistää lasten ja henkilöstön keskittymistä sekä lapsilähtöistä toimintaa.

Luonto sekä pihat, leikkipuistot ja muut rakennetut ympäristöt ovat myös varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Ne tarjoavat kokemuksia, materiaaleja ja monipuolisia

mahdollisuuksia leikkiin ja tutkimiseen. Niitä hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten ja oppimisen paikkoina.

Lasten käytössä tulee olla riittävästi monipuolisia ja turvallisia leikki- ja toimintavälineitä, ja niissä on tarvittaessa huomioitava lasten yksilölliset tuen tarpeet. Tieto- ja viestintäteknologia on osa monipuolista ja lasta osallistavaa oppimisympäristöä. Varhaiskasvatuksessa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lasten omia tieto- ja viestintäteknologisia laitteita, leluja ja muita välineitä käytetään varhaiskasvatuksen järjestäjän määrittämällä tavalla.

Oppimisympäristöt rakennetaan pedagogisesti lapsia innostaviksi. Henkilöstön tehtävänä on luoda lapsille sopivasti oppimisen haasteita, joita ratkaisemalla lapselle syntyy omia oivalluksia. Monipuolinen oppimisympäristö antaa lapselle mahdollisuuden tutkia asioita. Oppimisympäristö käsittää myös lähiympäristön, metsän ja luonnon. Retket lisäävät lasten innostusta ihmettelemään luontoa ja havainnoimaan vuodenaikojä.

Oppimisympäristöissä materiaalit ovat lasten saatavilla ja luovasti yhdisteltävissä lasten tarpeiden mukaan. Oppimisessa hyödynnetään myös lasten valmistamia materiaaleja. Lasten ideoiden dokumentoinnilla mahdollistetaan lasten kiinnostusten kohteiden nostaminen esimerkiksi projektimuotoisen toiminnan suunnittelun keskiöön myös myöhemmin. Lasten sitoutuminen projektityöskentelyyn vahvistuu, koska he ovat saaneet itse vaikuttaa ja ideoida aiheita.

OPPIMINEN JA OPPIMISYMPÄRISTÖT KIRKONKYLÄN HANKKEESSA

Seuraavassa oppimista ja oppimisympäristöjä kuvataan ensisijaisesti peruskoulun näkökulmasta, mutta lähtökohtia ja periaatteita sovelletaan myös varhaiskasvatukseen.

OIVALTAVA OPPIMISPROSESSI

Koulun pedagoginen toiminta ja sitä tukevat fyysiset ratkaisut perustuvat tarkemmin ***oivaltavan oppimisprosessin***³ vaiheisiin, joita voidaan soveltaa erilaisiin aktivoiviin- ja vuorovaikutteisiin oppimismenetelmiin, kuten ilmiölähtöiseen- ja tutkivaan oppimiseen.

Ensimmäinen vaihe perustuu oppilaita aktivoiviin ja innostaviin sekä oppimisprosessin tavoitteiden määrittelyyn liittyviin toimintoihin. Käytännössä ensimmäinen vaihe edellyttää paikkaa, jossa opetusryhmä voi olla kokonaisuudessaan koolla ja opettajalla on tarvittavat välineet aktivointiin ja aiheeseen liittyvien keskeisten kysymysten ja ongelmien esittelyyn.

³ Lonka, K. (2015) Oivaltava oppiminen. Otava.

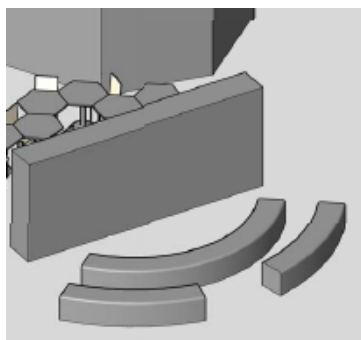
Toinen vaihe taas perustuu työvaiheisiin, joissa oppilaat työskentelevät yksin tai pienryhmissä oppimistavoitteensa saavuttamiseksi. Tämä edellyttää pienryhmätyöskentelyä varten optimoituja tiloja, ergonomisia työskentelypisteitä sekä tarvittavat apuvälineet tiedon hankkimista ja tiedonluomista varten. Lisäksi opettajan on voitava valvoa ja tukea tehokkaasti oppilaiden työskentelyä.

Viimeinen vaihe koostuu toiminnasta, jossa käydään yhdessä läpi ja arvioidaan työskentelyn tuloksia sekä esitetään tuloksista esiin nousevia kysymyksiä seuraavaa mahdollista oppimisprosessia varten. Tämä vaihe voidaan toteuttaa samoissa puitteissa kuin ensimmäinenkin vaihe.

OPPIMISMODUULIT

Jotta edellä kuvattu pedagoginen toiminta toteutuisi kampuksessa mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, on sen oppimisympäristö jaettu ikäkausisoluihin, jotka sisältävät erilaisia toimintoja varten optimoituja fyysisiä **oppimismoduuleja**. Kampusta voidaan ajatella eräänlaisena kylänä, josta löytyy rakennelmia erilaisia toimintoja varten: pajatyöskentely, lepo, esiintyminen, yhdessäolo jne. Osa oppimismoduuleista ovat kiinteitä, osa taas siirrettäviä. Keskeistä on, että käyttäjät saavat mahdollisuuden muokata omaa ympäristöään ja jättää oman jälkensä, mikä tukee mm. sitoutumista ja omistajuutta.

FYYSISET TILAT

Lähtöpiste

Yksittäisten koulu- ja päiväkotipäivien eheyden ja arjen järjestelyjen helpottamiseksi jokaiselle opetusryhmälle löytyy alueelta **lähtöpiste**-niminen oppimismoduuli, jonne kokoonnutaan päivän alussa ja asetetaan päivälle oppimistavoitteet, joiden eteen työskennellään myöhemmin tavoitteiden mukaista toimintaa tukevissa oppimismoduuleissa. Lähtöpiste sisältää esitystekniikkaa sekä mahdollisuuden keskustella rauhassa oman ryhmänsä kanssa. Lähtöpisteinä voi toimia erilaiset isommat ryhmätyötilat oppimisalueella ja ne on muunneltavissa tarvittaessa pienemmiksi kokonaisuuksiksi.

Kolo

Hiljaisen työn vyöhyke (puoliyksityisiä / yksityisiä): koostuu hyvin akustoiduista ja väliseinin ympäristöstä rajatuista aistiystävällisistä **koloista** tai erillisistä pienryhmätiloista, jotka ovat tarkoitettu hiljentymistä, lepoa ja hiljaista yksilöllistä työskentelyä varten. Kolot ovat varustettu mukavilla huonekaluilla, kuten sohvilla, isoilla tyyneillä yms. Kolot ovat fyysisiä oppimismoduuleja.

leita, joita on sijoitettu intensiivisen työskentelyn vyöhykkeiden yhteyteen.

Intensiivisen työn vyöhyke (puoliyksityisiä): Lähtöpisteen välittömästä läheisyydestä löytyy intensiivisen ja keskittyneen työn vaatimia työasemia, joissa tarkoitus tehdä hyvin tavoitteellista ja opettajan ohjausta edellyttämiä yksilö- tai paritehtäviä, esim. matemaattisia tehtäviä. Nämä työasemat eivät kuitenkaan ole lähtökohtaisesti ryhmäkohtaisia, vaan työasemavyöhykkeellä voi työskennellä myös muiden ryhmien jäseniä, jolloin opettajat voivat soveltaa mm. samanaikaisopetusta. Intensiivisen työn vyöhykkeellä sijaitseeseen myös "hands-on" piste, jossa on mahdollista suorittaa erilaisia tiedekokeiluja.

Avoimen työn vyöhyke

Avoimen työn vyöhyke (puolijulkisia / julkisia): Avoimen työn vyöhyke koostuu pienryhmätyöskentelyä (3-6 oppilasta) varten optimoidusta alueesta, joka on kaikkien opetusryhmien käytössä. Tällä alueella pienryhmät voivat työskentää ryhmätehtäväänsä eteenpäin keräämällä ja rakentamalla yhdessä tietoa mm. tilaan joustavasti integroituvan tietotekniikan avulla. Avoimen työn vyöhyke on tarkoitettu tukemaan yhteisöllisyyttä. Pienryhmätyöskentelyn lisäksi sieltä löytyy epävirallisempia kohtaamispaikkoja, joissa esim. opettajat voivat tavata ja työskennellä yhdessä. Avoimen työn vyöhyke sijaitsee oppimisalueen keskiössä. Myös yhteiset tilat kuuluvat avoimen työn vyöhykkeeseen.

TOIMINNALLISUUDEN MUODOT

Yksilötyöskentely: keskittymistä vaativaa yksilötyöskentelyä varten oppilas voi vetäytyä joko koloon hiljaisen työskentelyn vyöhykkeelle tai työskennellä intensiivisen työskentelyn vyöhykkeellä opettajan ohjauksessa.

Parityöskentely: keskittymistä vaativaa parityöskentelyä varten on erityisesti intensiivisen työn vyöhyke, mutta vapaamuotoisempaa parityöskentelyä varten oppilaat voivat siirtyä avoimen työskentelyn vyöhykkeelle.

Pienryhmätyöskentely: avoimen työskentelyn vyöhyke on pääsääntöisesti pienryhmätyöskentelyä varten, mutta pienryhmissä voi työskennellä myös pienryhmätyöskentelyä varten optimoiduissa oppimismoduuleissa.

Ryhmätyöskentely (koko opetusryhmä ohjaajan johdolla): Lähtöpisteessä opettaja voi rauhassa johdattaa ryhmänsä päivän aiheisiin tai käydä yhdessä muita ajankohtai-

sia asioita läpi. Lähtöpiste on siirreltävin huonekaluin ja akustisin elementein rajattu ympäröivästä oppimisalueesta.

Toiminnallinen ja kokemuksellinen työskentely (taidot): oppimisalue on tarkoitettu ennen kaikkea toiminnallista ja kokonaisvaltaista oppimisprosessia varten, jossa oppilaille on aktiivinen rooli. Kokemuksellisuutta tuetaan tekemistä täydentävin digitaalisiin ratkaisuihin sekä sellaisiin tilallisiin ominaisuuksiin, jotka itsessään tukevat oppimista, esim. viherseinä, viljelypalsta pihalla, näyttelyt, "hands-on" alueet. Toiminnallisuuden ja kokemuksellisuuden kautta tavoitteena on tukea oppilaiden tulevaisuuden kannalta keskeisten taitojen omaksumista.

DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT

Koulussa teknologian rooli on toimia eräänlaisena oppimisprosessin sidosaineena: sillä tekeillä oleva työ siirretään paikasta toiseen, hankitaan ja luodaan tietoa sekä pidetään yhteyttä muihin. Digitaalisten sovellusten avulla myös hallinnoidaan oppimisaluetta, jotta sopivat oppimismoduulit löytyisivät mahdollisimman helposti. Keskeistä on sosiaalidigitaalisuus, jossa vuorovaikutus digitaalisessa ympäristössä nähdään kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen luontevana jatkeena. Teknologian myötä ei saa muodostua sellaista ulottuvuutta, jossa eristäydytään muista. Tämä edellyttää sellaisia mobiileja digitaalisia välineitä, jotka ovat suunniteltu jatkuvaa, ajasta ja paikasta riippumatonta yhteydenpitoa ja työskentelyä varten.

Mobiiliteknologiaa hyödynnetään joustavasti myös osana esitystekniikkaa: laitteet voidaan yhdistää helposti ja langattomasti oppimisalueilta ja joistakin oppimismoduuleista löytyviin suurempiin näyttöihin. Lisäksi tavoitellaan sulautuvaa oppimisympäristöä, jossa digitaalisuuden paras potentiaali sulautetaan tukemaan toimintaa ja vuorovaikutusta, mm. lisättyä todellisuutta (augmented reality) ja digitaalisia "kuiva-laboratorioita" hyödyntämällä.

Monipuolinen digitaalinen oppimisympäristö tarjoaa paljon mahdollisuuksia teknologia-välitteiselle oppimiselle. Sen avulla oppilaat voivat jatkaa työskentelyä ketterästi myös koulun ulkopuolella. Sillä voidaan myös tukea käänteisen oppimisen periaatteiden soveltamista koulutyössä, kun oppilaat pääsevät helposti käsiksi opiskeltaviin aiheisiin ja niihin linkittyviin keskustelun ja tiedonrakentamisen mahdollistaviin alustoihin. Haasteena on riittävän joustavan ja avoimen, mutta silti tietoturvallisen virtuaalisen oppimisympäristön kehittäminen.

KÄYTTÄJIEN NÄKEMYKSET

Kiinteistön kehityssuunnittelun yhteydessä koulun ja päiväkodin nykyisten tilojen käyttäjien kokemuksia ja näkemyksiä tiloista kartoitettiin kahdella menetelmällä, sähköisillä kyselyillä ja käyttäjäkävelyillä. Näiden menetelmien avulla luotiin laajaa kokonaiskuvaa siitä, minkälaisia näkemyksiä ja kokemuksia henkilökunnalla, oppilaille ja vanhemmillä on koulun päiväkodin nykyisistä tiloista, niihin liittyvästä toimintakulttuurista

ja tilojen kehittämistarpeista. Lisäksi kyselyissä kartoitettiin suunnittelun kohderyhmän yleisiä oppimiskäsityksiä ja koulu- / työintoa osana vahvan kokonaiskuvan muodostamista kohteesta. Seuraavassa on esitelty Kirkonkylän koulun ja Mattilan päiväkodin toimintaa ja tilojen käyttöön liittyvää kulttuuria peilaavia havaintoja.

OPPIMISKÄSITYKSET⁴

Hankkeen alussa keväällä 2017 toteutettiin sähköinen kysely Kirkonkylän koulun oppilaille, heidän vanhemmilleen ja henkilöstölle sekä Mattilan päiväkodin vanhemmille ja henkilöstölle. Kyselyssä kartoitettiin vastaajien oppimiskäsitystä kahden oppimiseen ja tietoon liittyvän ulottuvuuden välityksellä:

- 1) muistamista painottava oppimiskäsitys
- 2) laaja-alaisuutta painottava oppimiskäsitys

Lisäksi kyselyssä kartoitettiin koulu-/työintoa ja mahdollista koulu-/työuupumusta sekä kokemusta tilojen "sytyttävyydestä". Kartoitus koostui yhteensä yhdeksästä tilaa koskevasta väittämästä, joiden avulla luotiin katsaus tilojen eri ulottuvuuksiin: fyysiseen, digitaaliseen ja sosiaaliseen tilaan. Oppilailta kerättiin lisäksi avoimia vastauksia tiloihin liittyen.

KYSELYN TULOKSET

Vastausten perusteella aikuisten (henkilöstö ja vanhemmat) vastauksissa painottui laaja-alainen oppimiskäsitys. Sen sijaan oppilaiden vastauksissa painottui enemmän muistamista korostava oppimiskäsitys.

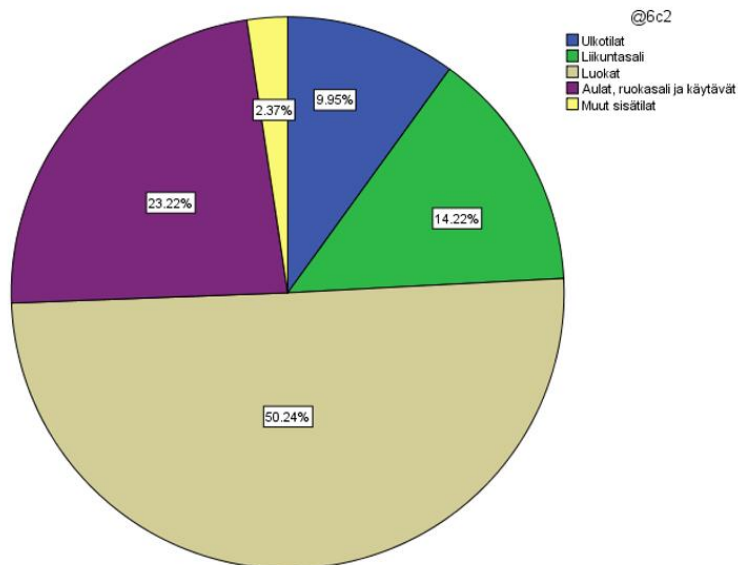
Pääsääntöisesti sekä oppilaat että aikuiset olivat innostuneita työskentelemään eivätkä he kokeneet uupuneensa. Joissakin tapauksissa innostus oli kuitenkin johtanut uupumiseen. Oli myös vastaajia, jotka eivät olleet innostuneita ja olivat silti uupuneet, mutta heitä ei ollut kovin montaa.

Nykyisiä tiloja eivät kokeneet sytyttäviksi niin opettajat, oppilaat kuin vanhemmatkaan. Opettajille ja vanhemmille tilat olivat kuitenkin tärkeämpiä kuin oppilaille.

Myöskään koulun nykyinen digitaalinen työympäristö ei ollut sytyttävä. Erityisesti opettajat olivat tyytymättömiä digitaalisiin työvälineisiin. Mattilan päiväkodin henkilöstön näkemykset asiasta vaihtelivat paljon.

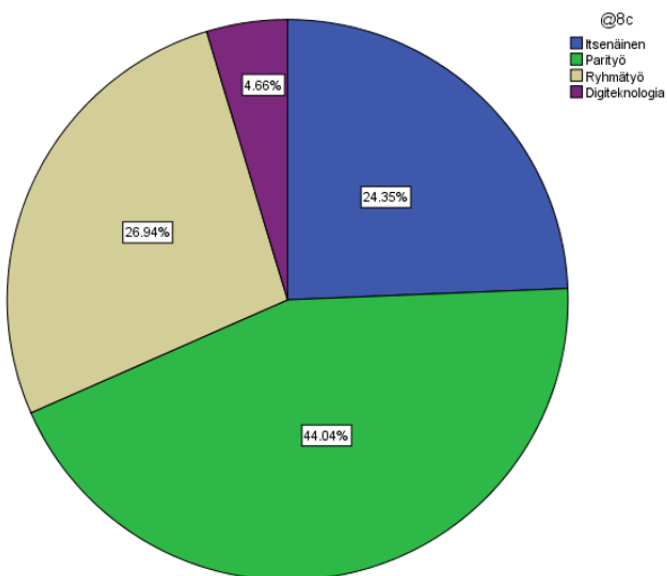
Sosiaalinen oppimisympäristö koettiin kaikkein sytyttävimmäksi. Vanhemmat kokivat sosiaalisen oppimisympäristön kaikkein sytyttävimmäksi, huonoimmat vastaukset tulivat oppilailta. Opettajat olivat näiden kahden ryhmän välillä innostuneisuudessaan.

⁴ Laajempi raportti kyselystä liitteenä.

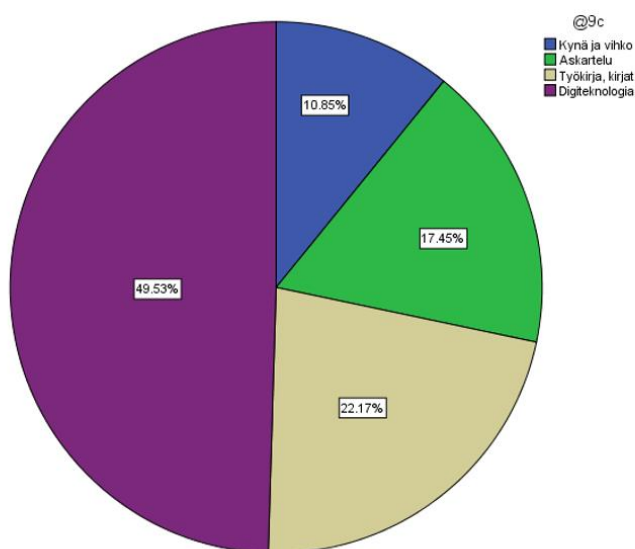

TÄRKEIN TYÖSKENTELYTILA

Avoimilla kysymyksillä kartoitettiin oppilaiden kokemusta koulun eri tiloista. Tärkeimmäksi tilaksi koettiin luokkatilat. Luokan ulkopuoliset tilat olivat parhaita yksin tai yhdessä tekemisen tiloja. Mieluisimmaksi tavaksi työskennellä oppilaat nostivat yhteisölliset työtavat ja mieluisimmaksi välineeksi nousivat digitaaliset välineet.

MIELUISIN TYÖSKENTELYTAPA

MIELUISIN TYÖSKENTELYVÄLINE

Yhteenvedona kuvailevista analyysistä voidaan todeta, että oppimiskäsityksen suhteen oppilaat ovat konservatiivisin ryhmä. Into ja uupumus näyttäytyivät keskimääräisesti tavanomaisina, vaikka korkea uupumus yhdelläkin oppilaalla on kuitenkin huomioitava ja selvitettävä.

Avointen vastausten perusteella tärkeitä olivat omiksi koetut tilat, kuten oman luokan tila. Niin ikään aulatilat olivat keskeisiä, erityisesti yhdessä oppimisen näkökulmasta. Menetelmien ja välineiden kannalta erityisesti yhteisöllisesti ja digiteknologiaa hyväksi käyttäen tapahtuva opiskelu vaikuttaisi olevan oppilaille tärkeää.

Digitaalisista ympäristöistä innostuneet oppilaat olivat uupuneempia kuin perinteisiä menetelmiä suosivat oppilaat ja heillä oli alhaisempi kouluinto. Kaikkein korkein kouluinto oli oppilailla, jotka pitivät omaa luokkaa tärkeimpänä oppimisympäristönä.

Vanhemmat oppilaat painottivat muistamista enemmän kuin alkuopetuksen oppilaat. Lisäksi alkuopetukseen verrattuna vanhemmilla oppilailla oli keskimäärin alhaisempi kouluinto ja korkeampi koulu-uupumus. Tilojen sytyttävyyden suhteen iällä ei näyttänyt olevan vaikutusta.

Uusi oppiminen ja uudet digitaaliset oppimisympäristöt ovat johtaneet oppimiskulttuurin murrokseen peruskouluissa ja päiväkodeissa. Oppilaiden digitaalisiin välineisiin perustuva elämäntapa on osin ristiriidassa koulujen toimintamallien kanssa. Parhaiten selviävät ja viihtyvät oppilaat, jotka sopeutuvat koulujen todellisuuteen. Uuden opetussuunnitelman tavoitteiden läpivieminen vaatii vielä paljon työtä. Jos siihen ei ryhdytä, ristiriita koulun ja ympäröivän maailman todellisuuden välillä kasvaa entisestään.

Nämä jännitteet ovat nähtävissä myös Kirkonkylän koulun ja Mattilan päiväkodin yhteisöissä. Suurin este uuden oppimisen periaatteiden soveltamiselle ovat nykyiset tilat ja välineet. Uusi oppiminen näyttää kukoistavan käytävillä ja yhteistiloissa, ei luokissa.

NÄKEMYS TILOISTA

Sähköisten kyselyjen ohella Kirkonkylän koulun ja Mattilan päiväkodin tiloja ja käyttäjien tilakokemuksia kartoitettiin myös käyttäjäkävelyillä, jotka toteutettiin keväällä ja alkukesällä 2017. Käyttäjäkävely on menetelmä, jossa joukko tilan käyttäjiä käyvät konsultin johdolla kävellen läpi tutkimuksen kohteena olevia tiloja keskustellen samalla tilaan liittyvistä kokemuksista, havainnoista ja kehitysehdotuksista ennalta määriteltujen teemojen pohjalta. Käyttäjäkävelyillä pyrittiin selvittämään, miten tila toimii jokapäiväisessä käytössä. Lisäksi tuotettiin kehitysjatoksia uuden vastaavan tilan kehittämiseksi. Käyttäjäkävelyt dokumentoitiin muistiinpanoilla, nauhurilla sekä valokuvaamalla keskeisimpiä havaintoja.

Sekä Kirkonkylän koulun että Mattilan päiväkodin käyttäjäkävelyn ohjaavat teemat olivat tilojen fyysinen, digitaalinen ja sosiaalinen/pedagoginen ulottuvuus ja se, kuinka näiden eri tilaulottuvuuksien koettiin edistävän tai estävän niitä toimintoja, joka kou-

lussa ja päiväkodissa olivat tavoitteena. Fyysisen tilan kohdalla tarkasteltiin mm. tilojen muuntojoustavuutta sekä niiden sopivuutta erilaisille työskentelyn vaiheille ja tavoille. Digitaalisen tilan osalta kartoitettiin mm. digitaalisen tilan saavutettavuutta ja käyttäjälähtöisyyttä sekä sen muodostamaa jatkumoa fyysisille opetustiloille. Sosiaalisen ja pedagogisen tilan kohdalla huomiota kiinnitettiin mm. vuorovaikutuksen mahdollisuuksiin sekä laajempaan yhteisöllisyyden ja turvallisuuden kokemukseen.

Kirkonkylän koulussa käyttäjäkävelylle osallistui konsulttien lisäksi sekä oppilaiden että laajalti henkilökunnan (opettajia, kouluavustajia) edustajia. Mattilan päiväkodissa käyttäjäkävelylle osallistui konsulttien lisäksi eri henkilöstöryhmän edustajia (päiväkodin johtaja, lastentarhanopettajia ja lastenhoitajia).

Käyttäjäkävelyn tulokset koulu:

Kirkonkylän koulun käyttäjäkävelyn yhteydessä fyysiseen tilaan liittyvät positiiviset huomiot kiinnittyivät erityisesti isoihin ja yhdisteltäviin luokkatiloihin. Niiden koettiin olevan kaikkiaan toimivia, sillä ne mahdollistivat eri työvaiheet ja työskentelytavat samassa tilakokonaisuudessa niin, että opetusryhmää oli samalla helppo valvoa. Tila helpotti ja tuki siis opetuksen eriyttämistä esimerkiksi niin, että luokkaan pystyi järjestämään erilaisia työskentelypisteitä. Samalla käyttäjät kuitenkin kokivat, että tilan käyttö monipuolistuisi ja tulisi edelleen sujuvammaksi, mikäli tilaan olisi mahdollista järjestää nopeasti ja helposti kokoontumistila, ”tori”, luokkatilan keskelle. Myös digitaalisen ulottuvuuden sujuva hyödyntäminen jäi vajavaiseksi siksi, etteivät laitteet olleet liikuteltavissa.

Kuva 3 Nykyisen koulun tiloja ja siirtoseinä

Niin ikään aulatilat nousivat tärkeinä tiloina esiin Kirkonkylän koulun käyttäjäkävelyn yhteydessä. Aulatilat mainittiin luokkatilojen jatkeena, joissa oppilaat viihtyivät ja joita hyödynnettiin erityisesti rauhallisen ryhmätyöskentelyn tiloina. Myönteisenä asiana mainittiin myös monipuolinen kalustus (esim. sohvapöytä) sekä se, että aulatiloihin sai helposti tulla. Aulatilojen tavoitteellista kehittämistä ei kuitenkaan ollut vielä kovin paljon tehty ja aulatiloihin tunnistettiinkin runsaasti potentiaalia vielä enemmän. Tämä olisi voinut osallistujien mukaan tarkoittaa mm. tilan elävöittämistä väri- ja sisustuselementein, oppilastöiden vaihtuvilla näyttelyillä sekä digitaalisen tilan nivomisella aulatiloihin mukaan. Keskeiseksi kysymykseksi muodostui se, miten aula toisaalta kutsuu ja ohjaa myös vierailijoita Kirkonkylän kouluun ja toisaalta, miten se samalla toimisi täysipainoisena ja monipuolisena oppimisen tilana, eikä oman tilan tuntu rajoittuisi oppimistoiminnassa vain omien luokkatilojen välittömään läheisyyteen.

Erityiseksi tarpeeksi koulun käyttäjäkävelyllä nostettiin pienryhmä- ja neuvottelutilat, jotka koettiin nykytilassa selvästi puutteellisiksi. Koulun toiminnoissa tarve helposti valvottaville ja sitä myöten eriyttämisen mahdollistaville pienryhmätiloille oli kova eivätkä nykyiset käytävien varrella sermeillä eristetyt tilat ajaneet asiaa heikon visuaalisen ja auditiivisen eristävyyden vuoksi. Oppimiseen tarkoitettujen pienryhmätilojen toi-

vottiin toimivan samalla neuvottelutiloina, joissa olisi mahdollista pitää luottamuksellisia palaverreja esimerkiksi opettajien ja oppilaiden sekä niin ikään opettajien ja vanhempien kesken. Tärkeänä pidettiin sitä, että tiloja olisi mahdollista käyttää spontaanisti leimahtaviin tarpeisiin ilman monimutkaista varaussysteemiä.

Myös koulun käytäviä pidettiin ongelmallisina. Pienemmät oppilaat saattoivat kokea käytävät pelottaviksi, sillä he kokivat jäävänsä säännöistä huolimatta herkästi isompien jalkoihin. Samalla vaatteiden ja kenkien säilytys oli haastavaa, ja tavaroita päätyi helposti jalkoihin. Käytäviä käytettiin toisinaan hyödyksi opiskelutilanteissa, mutta lähinnä läpikulkuun suunnitelluissa käytävätiloissa häiriöt ja keskeytykset olivat väistämättömiä.

Kokonaisuudessaan Kirkonkylän koulun käyttäjäkävelyllä toistuivat seuraavat teemat:

- **Mahdollisuus luoda tiloja tilan sisälle tai välittömään läheisyyteen muuntojoustavilla ja helposti saavutettavissa olevilla ratkaisuilla**
- **Erialaisten tilatarpeiden tunnistaminen ja niihin reagoiminen**
- **Yhteisöllisyyden, omistajuuden tunteen ja aktiivisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ja entistä tiiviimpi nivominen fyysiseen tilasuunnitteluun, myös ns. koulun sydämen kehittäminen**
- **Tilat, jotka mahdollistavat turvallisesti myös fyysisen tekemisen, liikkumisen ja ”purkamisen” osana koulun arkista toimintaa**

Käyttäjäkävelyn tulokset päiväkot:

Mattilan päiväkodin käyttäjäkävelyllä huomio kiinnittyi erityisesti yksilöllisyyden ja lapsilähtöisyyden teemoihin. Käyttäjäkävelyllä nostettiin esiin erityisesti sen tärkeys, että eri-ikäisillä lapsilla oli erilaisia tarpeita ja tilojen olisi hyvä huomioida nämä tarpeet. Käytännössä tämän ehdotettiin tarkoittavat isommille lapsille muuntojoustavampia tiloja kun taas pienempien lapsien koettiin hyötyvän selkeämmin raamitetuista tiloista, jotka olisivat avuksi ja ohjaisivat perustoiminnoissa. Lapsilähtöisyyden ja yksilöllisyyden teemojen yhteydessä nostettiin esiin myös päiväkodin yhteisen *nukkumon* konsepti, joka mahdollistaisi joustavan lepo hetken lapsiryhmästä tai ikätasosta riippumatta niille, jotka ovat päiväunien tarpeessa.

Sekä isompien että pienempien lapsien ryhmissä arjen toiminnallisuus nostettiin merkittävään rooliin. Esimerkiksi eteiset muodostivat keskeisen hermopisteen, joissa arjen sujuvuus siirtymiseen konkretisoitui. Eteisten toimivuuden kannalta tärkeäksi koettiin eteisten kaksivaiheisuus (erikseen kura- ja kuivaeteinen), eteisen hallittava koko jotta ryhmä oli helppo pitää valvonnassa, pukeutumistuolit ja riittävä säilytystila lasten varusteille sekä aikuisten naulakot. Myös lasten wc-tilojen toivottiin olevan pääsääntöisesti eteisten yhteydessä, jolloin osa lapsista voisi olla pukemassa samalla kun toiset odottaisivat pääsyä wc-tiloihin ennen ulkoilua. Erityisesti eteistiloissa myös aikuisten ergonomian huomioiminen nousi tärkeään asemaan.

Toimiviksi tiloiksi koko päiväkodin kannalta mainittiin päiväkodin sali ja keskitila. Salin kerrottiin toimivan eräänlaisena monitoimitilana, joka mahdollisti aktiivisen liikkuvan toiminnan ja toi päiväkodin käyttäjiä yhteen lasten ryhmä- ja aikuisten osaamisrajojen yli niin, että aidosti yhteisölliset toiminnot mahdollistuivat. Tätä pidettiin arvokkaana. Keskitilaa puolestaan kiitettiin keskeisestä sijainnista (lähellä kaikkea), avaruudesta ja valoisuudesta sekä siitä, että se mahdollisti eri ryhmien kokoamisen esimerkiksi henkilöstön sairaustapauksien yhteydessä. Tärkeää oli, että tiloissa sai toimia uteliaasti ja moniulotteisesti ilman jatkuvaa varomista. Samalla kuitenkin korostettiin sitä, että esimerkiksi akustiikka nousee näiden kaltaisissa tiloissa suureen rooliin, kun toiminnot ovat liikkuvia ja käyttäjiä tiloissa on usein paljon yhtäaikaaisesti.

Tärkeiksi teemoiksi päiväkodin käyttäjäkävelyllä nousivat:

- **Kodinomaisuus ja aistikanavat**
- **Ikkunoiden tärkeys. Ikkunat olivat lapsille erityisen tärkeitä, sillä he usein viihtyivät leikkimässä, rakentamassa majoja ja havainnoimassa ympäristöä tarpeeksi matalalla olevien ikkunoiden äärellä. Ikkunoita oli hyödynnetty myös esimerkiksi joulujuhlissa ”näyteikkunoina” ja tämä mahdollistui nimenomaan tarpeeksi suurien ja matalalla sijaitsevien ikkunoiden ansiosta.**
- **Tilojen harmonisuus, hallittavuus ja sopiva koko**
- **Mahdollisuus huomioida lasten yksilöllisyys ja heidän luontainen liikkuva, utelias ja turvallinen toiminta**
- **Aikuisten sujuva ja työssä jaksamista tukeva työskentely sekä henkilökunnan välinen aito yhteistyö**
- **Henkilökunnan riittävät tilat ja koko päiväkodin tilojen toiminnallisuus myös aikuisten näkökulmasta.**

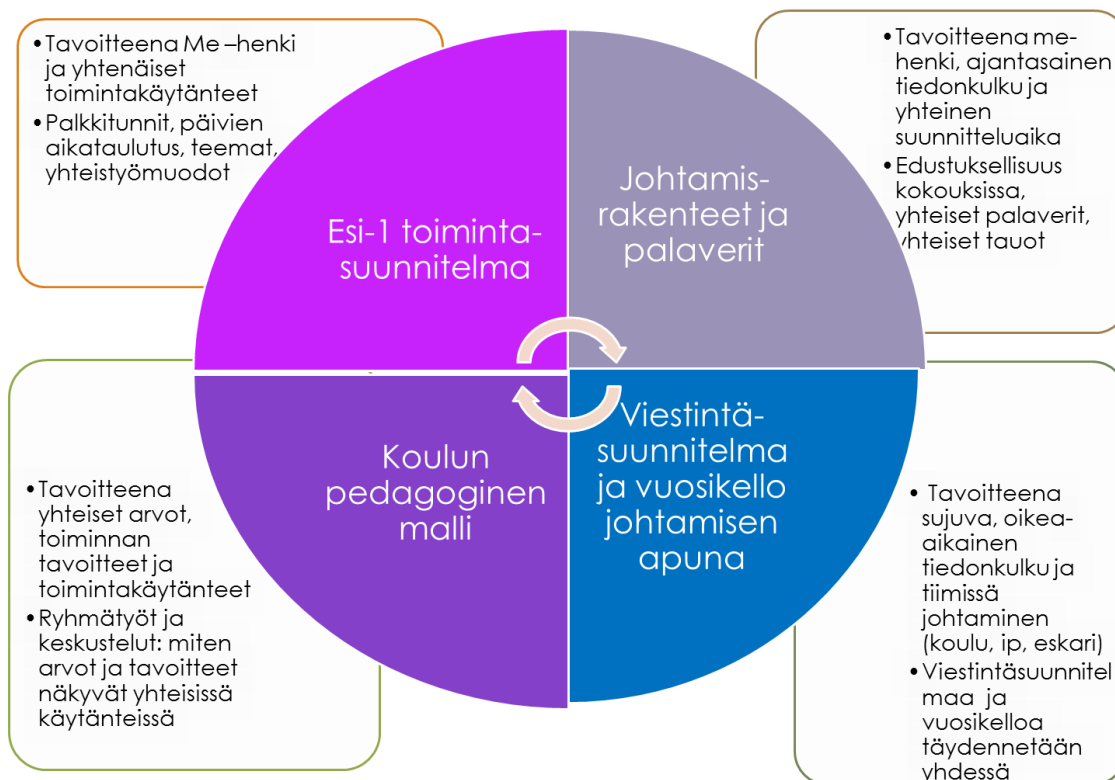
OPETUSTOIMINTA

Kirkonkylän koulun toiminta-ajatuksena on, että koulu on kaikille hyvä paikka opiskella ja tehdä työtä. Oppilaat saavat koulusta hyvät perustiedot ja -taidot. Oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta itsestään, muista, ympäristöstä ja yhteisestä omaisuudesta.

Kirkonkylän koulun pedagoginen malli perustuu seuraaviin arvoihin:

- Arvostava kohtaaminen
- Tasavertaisuus
- Oikeudenmukaisuus
- Rehellisyys

Ympäristöllä halutaan tukea erilaisia oppimismenetelmiä, lapsen osallisuutta, oppimaan oppimista, vuorovaikutustaitoja, yhteisöllisyyttä ja lapsen yksilöllistä kehitystä. Tärkeää on taata lapsille turvallinen toimintaympäristö.

Kuva 4: Ehyt päivä Kirkkiksessä -hankkeen tuloksia

Mattilan päiväkotit haluaa toiminnassaan erityisesti painottaa lasten leikkiä sen eri muodoissaan - leikki on päiväkotit-ikäiselle lapselle tärkeintä ja mieluisinta toimintaa. Päiväkodin kaikki toiminta tapahtuu leikinomaisesti lapsen yksilöllinen kehitystaso huomioiden. Tärkeänä asiana pidetään myös ulkoilua ja liikuntaa – liikkuva lapsi on liikkuva aikuinen. Myös musiikki ja sen eri elementit ovat toiminnassa merkityksellisiä. Toiminnan perustana on lapsen koko hoitopäivän tarkoituksenmukainen suunnittelu ja arviointi.⁵

Fyysinen ympäristö muovataan mahdollisuuksien mukaan palvelemaan kutakin ikävaihetta sopivilla kalusteilla, tekstiileillä ja kasveilla. Koulu- ja päiväkotitpäivän aikana lapsi pyritään saamaan keholtaan ja mieleltään liikkuvaksi ja vastaanottavaksi ja edistämään hänen kokonaisvaltaista hyvinvointiaan.

OPPILAAN EHYT PÄIVÄ KIRKONKYLÄN KAMPUKSELLA

Kirkonkylän kasvatustyön perustana ovat turvalliset siirtymät päivän aikana, siirryttäessä päiväkodista koulutaipaleelle ja luokka-asteelta toiselle. Koululla ja päiväkodilla

⁵ <http://web.tuusula.fi/mattila>

on yhteiset toimintatavat ja kasvatustyön perusta, jolla monipuolistetaan oppimismahdollisuuksia, luodaan turvallisuutta, kasvatetaan luottamusta ja kohtaamisia sekä kehitetään oppimaan oppimista ja vuorovaikutustaitoja.

Esiopetuksen ja koulun nivelvaihe nähdään hyvin tärkeänä. Lapselle halutaan luoda turvallisuuden tunnetta ja madaltaa kynnystä siirryttäessä päiväkotielämästä kouluun.

Eskarilaisten päivä on melko pitkä, mikäli hoitoaika alkaa aamulla ja loppuu iltapäivällä. Kun esiopetus ja täydentävä varhaiskasvatus on järjestetty koulun tiloissa, tarkoittaa se sitä, että eskarin ovet avautuvat klo 06.30 jolloin ensimmäiset lapset tulevat hoitoon. Lapset syövät aamiaisen koulun ruokalassa ja esiopetusta on klo 08.30-12.30. Pitkä päivä vaatii rauhoittumisajan ja täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevat leppävät n. klo 12.30-13.15 ja nauttivat välipalan klo 14.30 koulun ruokalassa. Iltapäivä jatkuu viimeisillä lapsilla klo 17.15 asti. Eskarilaiset toimivat tiiviisti koulun 1-2 luokkalaisten kanssa ja käyttävät samoja tiloja.

Lapsen kannalta hyöty uudessa kampuksessa on, että koulu rakennuksena, erilaisina tiloina ja oppimisympäristönä on tuttu jo päiväkotivaiheesta. Eskarit pääsevät tutustumaan läheisesti koulunkäyntiin ja toimintaan toimiessaan samassa solussa 1-2 ikäluokkien kanssa. Tätä yhteistoimintaa on jo nyt suunniteltu ja toteutettu lähinnä yhteisten työpajojen muodossa. Tärkeänä tavoitteena on viedä yhteistoimintaa tulevaisuudessa siihen suuntaan, että lapset yksilöinä erilaisine taitoineen voidaan huomioida paremmin esimerkiksi yhdistettyjen opiskeluryhmien muodossa. Lapset oppivat ikäkausisoluisissa toisiltaan ja toimivat toistensa mentoreina.

Niin päiväkotikuin koululaisten ikäkausisoluisissa otetaan huomioon lapsen kehitysvaiheet. Tilat suunnitellaan sellaisiksi, että pienimmillä on lyhyet siirtymät päivän aikana solun ja esimerkiksi ruokalan välillä ja isompien tilat taas ovat laajemmin muunneltavissa. Tila- ja kalusteratkaisuissa huomioidaan lasten kehitys ja ikävaiheet. Jokaiselle lapselle luodaan turvallinen ja selkeä polku, mihin tullaan aamulla ja mistä lähdetään iltapäivällä kotiin. Piha-alueella on turvallista liikkua ja leikkiä.

Ehyt päivä Kirkkiksessä-projektissa saatiin aikaseksi yhteisiä pelisääntöjä aikuisten toiminnalle ja henkilöstön yhteistyölle. Tämä vaikuttaa suoraan lapsiin; kaikki aikuiset toimivat samalla tavalla ja kaikilla oppilaille on samat säännöt ja toimintamallit. Kampuksella korostuu yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen, niin lasten kuin aikuisten kesken. Yhteisiä toimintamalleja kehitetään entisestään uudella kampuksella.⁶

⁶ "Meidän kirkkis"-palvelumuotoiluprojektin yhteenvedo

HANKKEEN VISIO JA TEEMAT

Tulevaisuustyöpajassa 16.5.2017 koulun ja päiväkodin henkilökunnat loivat uuden koulun suunnittelun tärkeimpiä toimenpiteitä kuvaavan linjauksen. Linjaus on seuraava:

"ENERGINEN KIRKONKYLÄN KAMPUS ON YHTEISÖNSÄ VETOVOIMAINEN JA AIKAANSAAPA KESKUS"

Kirkonkylän kampus haluaa toimia koko ympärillä toimivan yhteisön vetovoimaisena keskuksena ja tarjota tilansa ja palvelunsa sen käyttöön. Käyttäjät ovat sitoutuneita tähän yhteiseen visioon ja sen halutaan toteutuvan, kun uusi kampus on saatu rakennettua.

Visiota tukevat teemat ovat:

- **Aktiivinen ekologisuus**
- **Monitoimitalo, joka on alueensa kunnallisten palveluiden keskus**
- **Yrittäjyys osana arkipäivää**
- **Ammattitaito toiminnan perustana**
- **Integroitu arki**
- **Viihtyisät, toimivat ja monimuotoiset tilat**

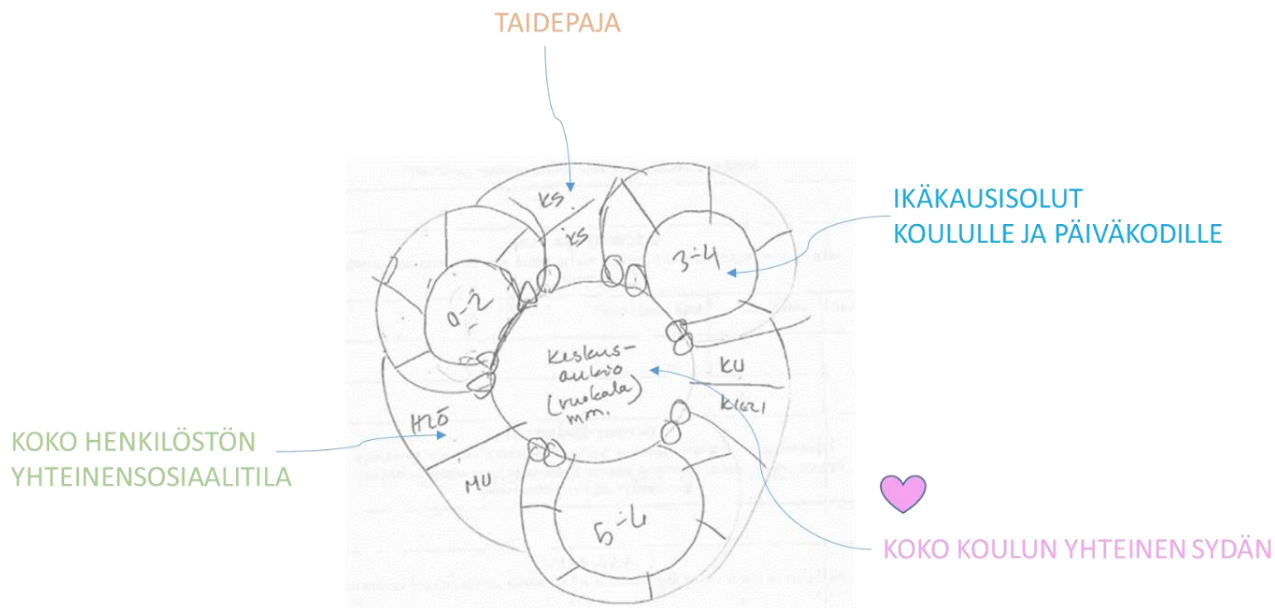
TULEVAISUUDEN KAMPUS - FIDGET SPINNER WITH A TWIST

Ajatus Fidget Spinner-koulusta tuli henkilöstöltä itseltään elokuun 2017 VESO-päivien työympäristötyön tuloksena. Sitä jalostettiin vielä yhteisessä loppuseminaarissa 5.9.2017 ja päädyttiin yhteiseen ratkaisuun "Fidget Spinner With A Twist"-kampuksesta.

Tässä mallissa keskeisenä tilana on koko kampusrakennuksen yhteinen keskusaukio eli sydän. Se toimii yhteisenä kokoontumispaikkana, ajanviettopaikkana, opetustilana ja ruokalana. Keskusaukion yhteydessä toimii kuntalaisten "olohuoneena" toimiva kirjasto ja monitoiminäyttämö. Keskusaukio aukeaa isoksi esiintymis- ja juhla-areenaksi yhdistyessään liikuntasaliin, jolloin sitä voidaan käyttää niin koulun omiin kuin ulkopuolisten käyttäjien tilaisuuksiin.

Opetus ja päiväkotitoiminta tapahtuvat pääosin ikäkausittain jaetuissa soluissa, jotka niin ikään muodostuvat omasta keskusaukiosta sekä pienemmistä ja isommista ryhmätiloista. Soluista on pääsy kampusrakennuksen isoon sydämeen.

Kampuksessa on yksi iso yhteinen taidepaja, jossa järjestetään kuvaamataidon, käsityön ja teknisen työn opetus. Musiikille on varattu oma tilansa.

Kuva 5 Fidget Spinner - luonnos

HANKKEEN LÄHTÖKOHDAT

MITOITUS

Mitoituksen lähtökohta on, että koulu on kaksisarjainen ja tarjoaa opetusta esikouluikäisistä kuudenteen luokkaan saakka. Esikouluikäisiä on yhteensä 48 lasta ja 1-6-luokkalaisia on yhteensä 450 lasta. Kampuksella toimii myös iso päiväkoti, jossa on 200 lapsipaikkaa.

MITOITUS	
Peruskoulun oppilaat (1-6 lk)	450
Esiopetuksen oppilaat	48
Päiväkotilapset	200
Yhteensä	698
Peruskoulun henkilökunta	35
Päiväkodin henkilökunta	44
Yhteensä henkilöstö	79
Yhteensä koko koulu	777

Taulukko 1 Koulun mitoitus

TILOJEN KÄYTTÖ

Koulu käyttää tiloja pääosin klo 8.00 ja 16.00 välillä ja päiväkoti noin klo 6.30-17.30 välillä. Iltapäiväkerho toimii klo 17 saakka. Tiloja vuokrataan iltaisin ja viikonloppuisiin myös ulkopuolisille käyttäjille.

Päivällä koulun käyttäjiä ovat lisäksi koulun oma kerhotoiminta ja mahdollisesti myös muut vuokraajat. Koulun kirjasto on kuntalaisten käytössä ja koulun keskusaukiolla mahdollistetaan esimerkiksi vanhempien etätö ja erilaisten näyttelyiden järjestäminen. Ruokalassa tarjoillaan lounas mahdollisesti tulevaisuudessa myös muille kuin vain koulun oppilaille ja päiväkotilapsille. Esimerkiksi eläkeläisille voitaisiin tarjota mahdollisuutta ruokailla koulussa.

Koulu jäsentyy julkisiin, puoliyksityisiin ja yksityisiin tiloihin. Tämän vuoksi kulunvalvonta nousee tärkeäksi asiaksi suunnittelussa. Koulun yksityisiin ja puoliyksityisiin tiloihin ei voi päästä kuka tahansa, vaan kulun täytyy olla tarkkaan valvottua.

HENKILÖKUNTA

Henkilökunta koostuu koulun opettajista ja hallinnosta 35 henkilöä ja päiväkodin henkilöstöstä 44 henkilöä. Lisäksi koulussa työskentelee vahtimestari, siivous- ja ruokapalveluiden henkilöstöä.

TILAVAATIMUKSET

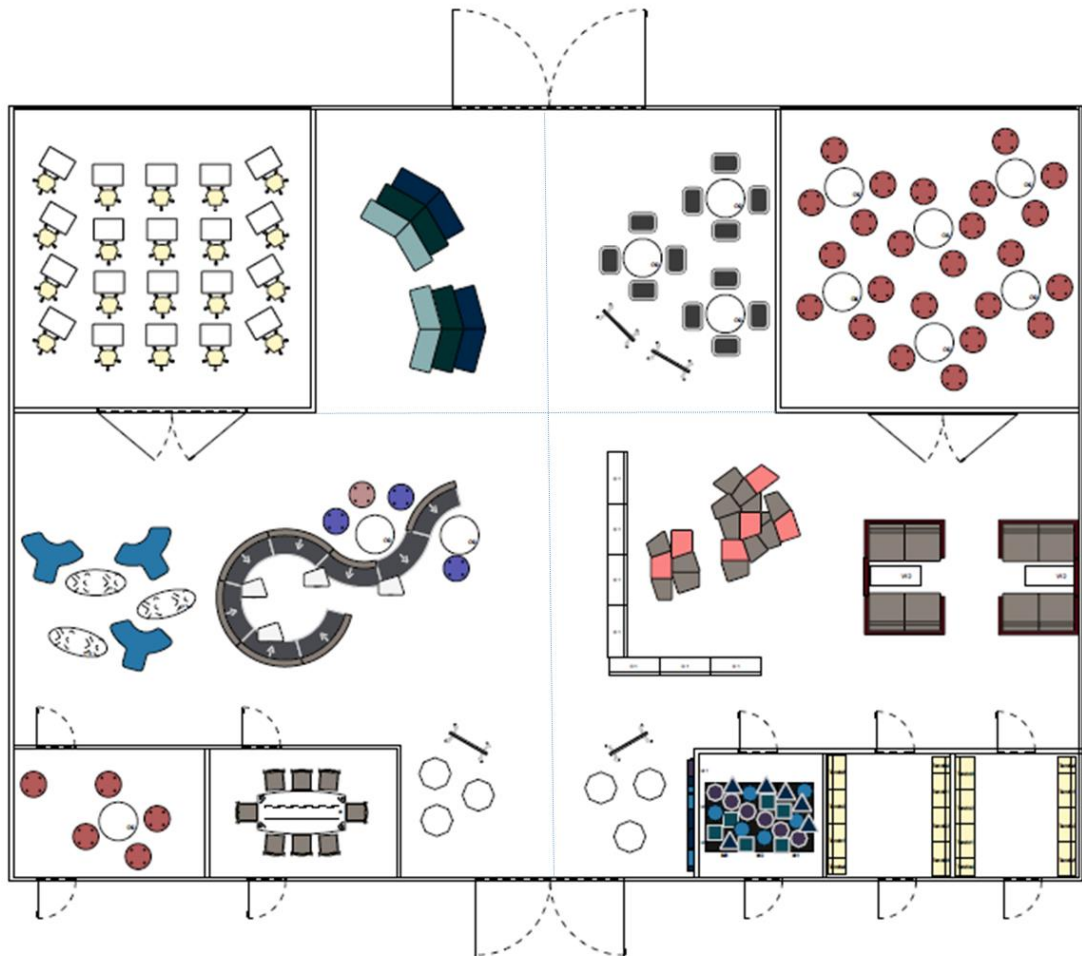
Seuraavassa esitetään tilojen vaatimukset siltä osin kuin ne poikkeavat normaalista, yleisestä tasosta tai jos on syytä esittää tarkentavia tai selventäviä toivomuksia. Muuten noudatetaan normaalia tasoa. Myös tilojen suhde toisiinsa on pyritty esittämään tilaryhmittäin.

Jos irtokalusteita on mainittu, ne eivät kuulu rakennushankintaan vaan ovat vain antamassa suunnittelijalle käsitystä tilan mitoituksesta ja ohjaamassa sisustussuunnittelijaa. Kaikki kiintokalusteet kuuluvat rakennushankintaan.

Tilavaatimukset ovat samat, oli sitten kyseessä uudisrakennusvaihtoehto tai peruskorjausvaihtoehto.

KOULUN IKÄKAUSISOLUT

Koulun opetustilat jaetaan ikäkausiryhmien mukaisiin soluihin; 0-2 solut, 3-4 solu ja 5-6 solu. Jokainen solu muodostuu isosta keskusaukiosta, solun sydäimestä, omasta eteisestä, kahdesta erillisestä isommasta ryhmätilasta ja "hands-on" tilasta, jossa voidaan tehdä erilaisia tiedekokeiluja. Lisäksi soluista on pääsy erillisiin ryhmätiloihin ja varastotiloihin. Niihin on pääsy myös koulun isosta keskusaukiosta. Ryhmätilat soveltuvat eriyttämiseen ja niissä voidaan työskennellä noin 4-8 oppilaan ryhmissä. Jokaisessa solussa on oma sisäänkäyntinsä, jonka yhteydessä on eteinen. Solusta on siis yhteydet koko koulun keskusaukiolle, omaan eteiseen ja sitä kautta ulos, ryhmätiloihin ja varastoihin ja wc-tiloihin.

Kuva 6 Hahmotelma solusta

Solussa järjestetään opetusta, tehdään erilaisia projekteja, järjestetään esityksiä ja näyttelyitä sekä liikutaan. Tiloissa otetaan huomioon eri oppimistyylien mukainen opetus. Solusta löytyy lähtöpisteet sekä hiljaisen työn, intensiivisen työn ja avoimen työn vyöhykkeitä. Nämä vyöhykkeet mahdollistavat rauhoittumisen, rentoutumisen, kevyen liikkumisen ja tiimityön eri muodoissa. Tiloissa täytyy pystyä toimimaan isoissa 25 oppilaan ryhmissä, pienemmissä ryhmissä sekä suorittamaan keskittymistä vaativaa yksilötyötä. Tiloissa työskennellään erilaisilla työkaluilla, toisinaan tietokoneilla, toisinaan kirjoittaen ja lukien. Isommat ryhmätilat toimivat niin lähtöpisteinä kuin hiljaisen työn vyöhykkeinä ja mahdollistavat mm. koetilanteiden järjestämisen ja kielten opetuksen. Solun keskus toimii intensiivisen ja avoimen työn vyöhykkeenä. Lasten liikkuminen myös sisätiloissa on ergonomian, keskittymisen ja terveyden kannalta tärkeää. Tähän luodaan mahdollisuuksia erilaisin liikkumiseen kannustavin välinein. Soluissa voi olla kiipeilyseinää, puolapuita, kattoon kiinnitetyt tikkaat ja lattiasa erilaisia liikuntaa kannustavia muotoja. Liikkuminen ja liikunta saadaan näin osaksi päivittäistä toimintaa soluissa.

Ryhmä- ja varastotilat ovat hiljaisen työn tiloja. Ne ovat kaikki toteutettu kiinteillä väliseinillä ja akustoivilla ovilla työrauhan takaamiseksi. Solun sydän on muunneltavissa ja muokattavissa toiminnan mukaan erilaisilla tilanjakajilla, akustoivilla kalusteilla ja siirtoseinillä.

Koulupäivän jälkeen tiloissa voidaan järjestää kerhoja, tukiovetusta, erilaisia peli-iltoja, esityksiä, juhlia ja vanhempaintoimikuntien tapaamisia.

Solussa on paljon luonnonvaloa. Lattian materiaali on akustoiva ja lämmin. Seiniä voidaan hyödyntää opetuksessa kirjoituspintana, niille voidaan kiinnittää oppilaiden töitä nastoilla, magneeteilla tms. Solujen yhteydessä on digitaalisten laitteiden, kannettavien tietokoneiden, iPadien ja näiden oheistarvikkeiden latauspiste ja säilytystila.

Kiintokalusteina ovat seinille kiinnitettävät hyllyt, vesipiste ja tiskipöytä sekä siirrettävät ja avattavat väliseinät.

Irtokalusteina ovat erilaiset pehmeät istuinkalusteet, katsomorakenne-kaluste, istuintyyny, säädettävät ja mobiilit työtuolit- ja pöydät, liikkumista lisäävät kalusteet, kohdevalaisimet, kirkasvalolamput, vitriinikaapit, liikuteltavat säilyttimet oppilaiden tavaroiille, lukollinen kaappi lääkkeille ja ensiaputarvikkeille, erilaiset tilanjakajat, viherseinät, Info-TV, matot ja tussitaulut. Lisäksi soluissa on moderni esitystekniikka.

Lattiassa voi olla opetuksellisia lattiateippauksia tai maalauksia: esim. satataulu, luku-suora, ilmansuunnat, aakkoset, hyppyruutu tms.

SOLUJEN MITOITUS

Soluja on kolmelle eri ikäkaudelle 0-2, 3-4 ja 5-6 solut. Solut on mitoitettu 3m²/oppilas. 0-2 solussa on huomioitu esikouluikäisiä kohden 5m²/oppilas. Solujen lisäksi oppilaiden käytössä ovat myös muut yhteiset tilat ja eteistilat.

0-2 soluja on kaksi, joista molemmat ovat kooltaan 300 m². Oppilaita on noin 100 per solu. 3-4 ja 5-6 soluja on kumpaakin yksi kappale ja ne ovat kooltaan 450 m². Niissä on oppilaita 150 per solu.

MITOITUS	m²
Opetussolut yht.	1500
0-2	600
3-4	450
5-6	450

Taulukko 2 Solujen mitoitus

Soluissa sijaitsevat isommat ryhmätilat ovat kooltaan noin 50 m² per tila. Pienempiä ryhmätiloja on eri kokoisia kuitenkin noin 20 m² per tila. Niitä on yhteensä noin 3

kappaletta per solu ja niihin mahtuu työskentelemään 4-8 oppilasta/opettajaa. Lisäksi solussa on kaksi 10 m² varastotilaa.

ETEINEN

Solujen yhteydessä on yksi iso eteistila, joka johtaa ulos ja soluun sisälle. Eteiset toimivat myös kuraeteisinä. Eteisissä on pystyttävä huuhtelemaan kuraiset vaatteet ja kengät sekä kuivattamaan ne. Tilojen tulee olla riittävän suuret, jotta siellä mahtuu riisumaan ja pukemaan monta lasta kerrallaan. Säilytysratkaisut on hajautettu eteisen seinämille, jottei synny ruuhkaa yhteen kohtaan.

Eteisessä pukeudutaan ja riisutaan ulkovaatteet. Ulkovaatteet ja kengät säilytetään ja kuivatetaan eteisessä. Jokaiselle lapselle tulee olla oma nimetty paikka. Toisinaan eteisessä säilytetään myös lasten omia liikuntavälineitä, kuten suksia ja luistimia.

Eteisestä tulee olla hyvä näköyhteys sekä ulos että soluun. Oviaukkojen tulee olla isoja, jotta niistä kulkeminen onnistuu isommalla porukalla.

0-2 SOLUN ERITYISTARPEET

Tässä solussa toimii kaksi ensimmäistä koulun vuosiluokkaa sekä esikouluikäiset. Näitä soluja on muista poiketen kaksi ja niissä toimii lapsia jokaiselta vuosiluokalta.

Tässä solussa tulee olla tarpeeksi eriyttämismahdollisuuksia ja tilojen tulee olla selkeitä, koska nuorimmat oppilaat vasta opettelevat toimimista koulussa. Esikouluikäisille ja iltapäivä-kerholaisille tulee olla solussa oma tila, joka on erillään muista opetustiloista. Tässä solussa korostuu lähtöpisteen merkitys. Lapset tulevat sinne aamulla ja lähtevät sieltä iltapäivällä kotiin. Tämä tila on rennompia oleskelutila erillään luokkasolusta, jotta lapsille tulee selkeä toiminnallinen ero koulupäivän ja vapaamman iltapäivätoiminnan välillä. Tässä solussa on ensiarvoisen tärkeää huomioida liikkumisen ja liikunnan mahdollisuus.

Irtokalusteena on tässä tilassa edellä esitettyjen kalusteiden lisäksi patjoja, akvaario ja kangaspuut.

PÄIVÄKODIN SOLU

Solut jaetaan niin, että 0-3 vuotiaille ja 3-5 vuotiaille tulee omat solut. Tämän lisäksi soluissa voi olla sisarusryhmiä. Päiväkodin soluja on yhteensä 4 kappaletta. Esikouluikäiset toimivat koulun 0-2 luokkasolussa. Päiväkotisolut sijaitsevat lähellä koulun 0-2 solua.

Solussa on tilaa monitoimisalille, liikunnalle ja lepoaikaan. Tila soveltuu yhteisten pienten musiikki- ja näytelmäesityksien, juhlien ja tilaisuuksien järjestämiseen. Solussa voi liikkua ja toimia pienryhmissä. Solussa on rakentelunurkkaus, ateljee, jossa voi har-

joitella kädentaitoja ja askarrella, ja lukunurkkaus. Tila on helposti muokattavissa erilaisiksi pienryhmätiloiksi siirrettävillä kalusteratkaisuilla.

Päiväkodissa leikitään ja oleskellaan paljon lattialla, joten sen tulee olla lämmin. Etenkin pienten solussa leikitään pääosin lattialla, vedetään ja työnnetään leluja ja kontaktaan, joten lattian tulee olla myös kestävä. Luonnonvalo on päiväkodissa tärkeää, joten solussa on runsaasti ikkunoita, myös erilaisia sisäikkunoita. Ikkunat tulee sijoittaa tarpeeksi alhaalla, jotta lapset näkevät niistä ulos.

Solussa on vetäytymistila, jossa voidaan käydä keskusteluja vanhempien kanssa. Tarvittaessa sitä voidaan käyttää myös keskittymistä vaativaan pienryhmätoimintaan. Solussa täytyy olla jokaiselle ryhmälle oma lepotila, jossa on mahdollista hiljentyä ja nukkua päiväunet. Muuna aikana tilaa voidaan käyttää leikkimiseen, musisointiin tai vaikka liikuntaan. Pienten 0-3 vuotiaiden lasten solussa tulee olla enemmän tilanjakomahdollisuuksia, jotta pienten on helpompi hahmottaa tilaa ja hallita sitä. Pienten lasten lepotilassa tulee olla sängyt tai patjat jokaiselle lapselle.

Päiväkodin solut sijaitsevat lähellä ruokalaa. Etenkin pienten lasten solun täytyy sijaita ruokalan vieressä, jotta syönnin jälkeen heillä on nopea pääsy lepotilaan. Tila on yhteydessä ruokasali 2. avattavilla pariovilla tai siirtoseinällä.

Kiintokalusteena on yksi vesipiste ja lavuaari tasolla. Lepohuoneissa on muutamia kaappisänkyjä ja mahdollisesti parvi. Aikuisen on aina mahdollista sänkyjen väliin. Pienten lepuhuoneessa on enemmän tarvetta kiintosängyille.

Irtokalusteina on erilaisia pehmeitä istuinryhmiä, jokaiselle lapselle istuintyyny tai muita lattiatasossa olevia istuimia, pöytiä ja tuoleja askarteluun, siirrettäviä kalusteratkaisuja, jotka jakavat tilaa ja erilaisia liikuteltavia säilytysratkaisuja askartelu- ja musiikkivälineille ym. Liikuntatilassa on puolapuut, trampoliini (siirrettävissä myös pois), kiipeilyseinä, köysiä ja siirrettävä säädettävä koripallokori. Tilassa on myös piano, näyttö tai älytaulu ja tablettitietokoneita. Seinillä on kiinnityspintaa, jotta saadaan lasten tekemiä töitä esille. Lepotilassa on pehmeitä istuimia ja patjoja, jotka soveltuvat leppäamiseen, mutta jotka saadaan myös helposti sivuun. Lisäksi solussa on erilaisia valaisimia ja moderni esitystekniikka.

Tärkeintä päiväkodin solussa on, että siirtymätilanteet sujuvat prosessinomaisesti selkeästi tilasta toiseen. Ulos siirtyminen monitoimitila-wc-pukeutumistila-kuraeteinensujuu toiminnallisesti ja sujuvasti kuin tehdaslinjasto.

PÄIVÄKODIN SOLUN MITOITUS

Päiväkotilapsia on yhteensä 200 lasta. Päiväkodin soluja on yhteensä 4 kappaletta. Päiväkodin soluissa toimii aina kaksi ryhmää per solu eli yhteensä noin 48 lasta yhdessä solussa. Solut mitoitetaan 5 m²/ lapsi eli yksi solu on aina 240 m². Tämän lisäksi käytössä on koulun yhteisiä tiloja.

PUKEUTUMISTILA

Tilassa pukeudutaan ja riisuudutaan. Siellä säilytetään lapsien vaatteet ja henkilökohtaiset tavarat. Tilan täytyy olla tarpeeksi suuri, sillä siinä on yhtä aikaa useita lapsia, päiväkodin henkilöstöä sekä päiväkotiin lapsia tuovia/hakevia vanhempia. Tilaa voidaan hyödyntää myös leikkiin. Tilasta on yhteys kuraeteiseen, päiväkodin solun monitoimitilaan sekä wc-tiloihin. Tilasta tulee olla näköyhteys kuraeteiseen ja soluun.

Kiintokalusteina ovat naulakot ja pieni kaappi jokaiselle lapselle sekä penkki naulakon yhteydessä.

Irtokalusteena ovat pukeutumispennit, aikuisille pyörällisiä tuoleja esimerkiksi satulatuoleja, magneettinen tussi/liitutaulu, joka toimii ilmoitustauluna ja lapsille ohjaustauluna.

KURAETEINEN

Kuraeteistä käytetään ulkovaatteiden riisumiseen sekä pukeutumiseen. Tarkoitus on, että kaikki ulkovaatteiden lika ja märkyys jää kuraeteiseen, eikä kulkeudu muihin sisätiloihin. Kuraeteisessä säilytetään kuravaatteet ja ulkokengät. Kuraeteisesta on käynti ulos ja naulakoille/pukeutumistilaan. Kuraeteisessä on iso ikkuna ulos sekä sisäikkuna sisätiloihin. Aikuisten pitää pystyä valvomaan lapsia myös kuraeteisestä käsin.

Tilassa toimii yhtä aikaa useita lapsia ja aikuisia. Esimerkiksi 24 lapsen ryhmästä tilaa käyttää yhtä aikaa noin 7-14 lasta sekä muutama aikuinen.

Kiintokalusteina ovat pesuallas, jossa huuhdella kuravaatteita, vaatteiden kuivauskaappi, kenkien kuivausteline ja käsineiden kuivausteline, kenkäteline ja naulakot kuravaatteille sekä aikuisten ulkovaatteille.

Irtokalusteina ovat pukeutumispennki ja istuin aikuiselle.

Tilassa on hyvä akustiikka ja erinomainen ilmanvaihto, jotta vaatteet kuivuvat nopeasti.

WC-TILAT

Ne ovat normaalien standardien mukaiset. Pienten ryhmän wc-tiloissa on sisäikkuna pukeutumistilaan.

HENKILÖKUNNAN TILAT

Henkilökunnan tilat ovat koko koulun ja päiväkodin henkilökunnalle yhteiset. Näin pystytään luomaan kouluun yhteisöllisyyttä myös aikuisten kesken.

MONITOIMITILA

Monitoimitilassa pidetään taukoja, tavataan työyhteisön jäseniä, kahvitellaan, syödään eväitä, pidetään kokouksia ja koulutuksia sekä järjestetään juhlia. Työskentely on mahdollista erilaisissa työpisteissä joko istuen tai seisten.

Sijainti tilalle on keskeinen. Tilasta on yhteys kansliaan, josta on kulku rehtorin ja vkojohtajan huoneisiin. Tilasta on suora yhteys isoon neuvottelutilaan. Monitoimitilassa on omat wc:t miehille ja naisille. Huoneen yhteydessä on joko parveke tai terassi, jossa on mahdollista oleilla lämpimällä ilmalla ja käydä haukkaamassa happea. Tilasta on helppo kulku pukeutumistiloihin ja soluihin. Tilassa on erillinen laadukas ääntä eristävä puhelinkoppi.

Monitoimitila aukeaa pieneen keittosyvennykseen, joka sijaitsee koulun sydämen ja henkilökunnan tilan välissä. Siinä henkilökunta voi keittää kahvia ja lämmittää ruokansa. Keittosyvennyksestä aukeaa "kioskin luukku" koulun sydämeen, jotta sitä voidaan käyttää kahvion pitämiseen erilaisissa juhlissa ja tilaisuuksissa. Oppilaat voivat pitää kahviota ja kerätä rahaa leirikouluun tai retkiin.

Akustiikka tulee olla hyvä, jotta tilassa pystyy rentoutumaan ja rauhoittumaan. Hyvä akustiikka on myös tärkeää tietosuojaan takia. Tilassa tulee olla runsaasti pistorasioita tietokoneiden ja puhelinten latausta varten. Valaistus toimii himmennyskytkimellä.

Kiintokalusteina ovat jokaiselle omat lukolliset henkilökohtaiset kaapit. Keittosyvennyksessä on vesipiste, astianpesukone, jääkaappi, keittolevyt, uuni, mikro ja kahvin/teenkeittomahdollisuus. Seinä toimii kiinnitys- ja heijastuspintana.

Irtokalusteina on erilaisia pehmeitä kalusteita, nojatuoleja, sohvia, hierovia tuoleja, kirkasvalolamppuja, hyllyköitä, joissa on postituslokerikot, säädettäviä työpisteitä ja viherseinä. Tilassa on muutama ns. hallinnollinen tietokonepiste työntekijöiden yhteiskäytössä. Pistorasioita on integroituna myös kalusteisiin. Tilassa on puhelinkoppi, info-tv sekä moderni esitystekniikka.

PUKEUTUMIS- JA PESEYTYMISTILAT

Pukeutumis- ja peseytymistilat henkilöstölle ovat liikuntasalin yhteydessä. Siellä on omat suihkut naisille ja miehille, riittävästi säilytystilaa jalkineille ja ulkovaatteille (2-3 paria kenkiä/työntekijä, ulkovaatteet), kokovartalopeili ja penkit.

KANSLIA JA NEUVOTTELUHUONE

Kansliassa on työhuoneet rehtorille ja päiväkodin johtajalle sekä työpiste koulusihteerille. Lisäksi kanslian yhteydessä on noin 12 hengen neuvottelutila ja odotustila. Kanslian odotushuoneessa vierailijat voivat riisua takkinsa ja odottaa neuvottelun alkua.

Työhuoneita käyttävät rehtori, vk-johtaja ja koulusihteeri. Neuvotteluhuonetta käyttää heidän lisäksi johtoryhmän jäsenet, muu henkilökunta, toisinaan oppilaat, asiakkaat ja iltakäyttäjät.

Kansliassa käsitellään koulun ja päiväkodin hallinnollisia asioita ja siellä säilytetään arkistot. Kansliassa koordinoidaan iltakäyttöä ja luovutetaan mm. avaimet iltakäyttäjille. Kanslia näkyy ulkopuolisille, joten sen on oltava esteettinen. Neuvottelutilassa pidetään runsaasti palavereja niin sisäisten kuin ulkopuolisten tahojen kanssa. Neuvottelutilaa voidaan käyttää myös oppimisympäristönä.

Tiloissa pitää pystyä käymään luottamuksellisia keskusteluja henkilöstön ja huoltajien kanssa, niin etteivät asiat vuoda tilojen ulkopuolelle. Keskusteluja käydään kasvotusten tai puhelimitse. Tämä tulee ottaa huomioon tiloja suunniteltaessa. Pääosin työ tehdään päätteen äärellä ja on keskittymistä vaativaa työtä. Kaikki tilat ovat lukittavissa.

Kansliassa ja neuvottelutilassa täytyy olla kaksi poistumistietä turvallisuussyistä. Kansliasta on pääsy myös henkilöstön yhteiselle parvekkeelle/terassille.

Kansliassa on koulun kuulutusjärjestelmä, ulko-ovien hätäsulcupainike, hiljainen hälytysjärjestelmä ja tilojen sähköisen varausjärjestelmän ylläpito. Neuvottelutilan seinät toimivat myös heijastuspintana.

Irtokalusteina on odotushuoneessa peili, naulakko ja muutama istuin. Kansliassa on riittävän iso työtaso, jotta siinä voidaan lajitella papereita. Rehtorin ja vk-johtajan huoneisiin ja koulusihteerille tulee hiljaiset työpisteet sähkösäätöisillä pöydillä ja ergonomisilla työtuoleilla. Huoneissa on lukittavia arkistokaappeja, hyllyjä, kiinnityspintaa, ilmoitustaulu, suuri näyttö, pöytävalaisimet, seinäkello ja viherseinä. Neuvottelutilassa on sähkösäätöinen neuvottelupöytä, jossa on sähköluukku, moderni esitystekniikka, ergonomiset verhoillut tuolit, kahvin- ja vedenkeitin, kukkatasoja tai viherseinä ja säilytin.

MONISTUSHUONE

Tilassa on kaksi kappaletta monitoimikopiokoneita, joissa on väritulostin. Lisäksi tilassa on kierrätysastiat kopiopaperille, salassa pidettävälle materiaalille ja muovijätteelle. Siellä on myös hyllytilaa. Monistushuone sijaitsee henkilöstön tilojen välittömässä läheisyydessä

VAHTIMESTARIN TILA

Vahtimestarin tila sijaitsee koulun keskusaukion ja pääsisäänkäynnin läheisyydessä. Siellä vahtimestari seuraa ja valvoo koulun tilojen käyttöä, luovuttaa avaimet ulkopuolisille käyttäjille ja ylläpitää erilaisia rekistereitä. Tilasta on näköyhteys pääsisäänkäynnille, keskusaukiolle ja kirjastoon.

Irtokalusteena ovat työpöytä, pari tuolia, kaapistoja ja hyllyjä, avainkaapit ja työkalukaappi. Lisäksi huoneessa on useampi näyttö kameravalvontaa varten.

HYMYSOLU - OPPILASHUOLTO

Oppilashuolto on keskitetty yhteen soluun. Solu on nimetty HYMY-soluksi, hyvää mieltä yhdessä. Oppilashuolto sijaitsee keskeisellä paikalla. Hymy solua käyttää oppilaat ja heidän vanhempansa, terveydenhoitaja, lääkäri, kuraattori, psykologi ja perhetyöntekijä.

Hymy-solu koostuu neljästä erillisestä tilasta sekä odotustilasta. Odotustilassa oppilaat ja heidän vanhempansa voivat odottaa pääsyä vastaanotolle tai keskusteluun. Odotustila on solun yhteinen ja sen yhteydessä on erillinen wc oppilaille ja henkilökunnalle.

Terveydenhoitajalle on oma huone, jota käyttää myös lääkäri asioidessaan koululla. Huoneesta on yhteys odotustilaan ja lepohuoneeseen, joka toimii tarvittaessa myös hätäuloskäytinänä. Terveydenhoitaja voi käyttää lepohuonetta työskentelyyn, kun lääkäri ottaa vastaan potilaita terveydenhoitajan huoneessa. Siellä täytyy olla tilaa tutkia potilasta ja pystyttävä liikkumaan vaivattomasti.

Lepohuone on terveydenhoitajan varatyöhuone ja oppilaiden käytössä, kun tilanne niin vaatii. Lepohuoneessa on yhteys odotustilaan ja terveydenhoitajan huoneeseen.

Kuraattorin, psykologin ja perhetyöntekijän käytössä on kaksi huonetta. Myös näissä huoneissa on oltava kaksi poistumistietä hätätilanteen varalle.

Irtokalusteena ovat odotustilassa sohva ja info-tv. Terveydenhoitajan huoneessa on sähköisesti säädettävä työpöytä, työtuoli, muutama asiakastuoli, hyllykkö, vaatekaappi, lääkejääkaappi, tutkimussänky, ilmoitustaulu ja lääkärinvälineet. Lepohuoneessa on työpiste ja sänky lepoa varten. Muissa huoneissa on sähköisäätöinen työpiste, säilytin, muutama lepotuoli, vaatekaappi ja tussitaulu.

YHTEISET TILAT

Yhteiset tilat koostuvat keskusaukiosta, joka toimii kampuksen sydämenä, kokoontumispaikkana, ajanviettopaikkana sekä ruokalana, pienemmästä ruokalasta, liikuntalista, monitoiminäyttämöstä sekä kuntalaisten olohuoneena toimivasta kirjastosta. Näitä tiloja vuokrataan koulun ulkopuolisille käyttäjille ilta- ja viikonloppukäyttöön. Osa tiloista on myös päivisin kuntalaisten käytössä, joten sitä varten tarvitaan toimiva kulunvalvonta.

PÄÄSISÄÄNKÄYNTI

Pääsisäänkäynti on näyttävä ja ulkopuolisetkin löytävät sen helposti. Koko kampusrakennus on kengätöntä tilaa. Kampuksen tiloja käyttävät jättävät kenkensä ja ulkovaat-

teensa tähän eteiseen. Oppilaat kuitenkin käyttävät omien solujen sisäänkäyntejä ja eteistiloja. Pääsisäänkäynnistä on pääsy kampuksen keskusaukiolle ja kirjastoon. Keskusaukiolle pääsyyn tarvitaan kulkulupa. Sisäänkäynnin seinät ovat lasia, josta on näköyhteys keskusaukiolle, kirjastolle ja ulos. Sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä ovat myös WC-tilat.

Kiintokalusteina ovat kenkähyllyt ja naulakot sekä mattoja, jotka kuivuvat nopeasti. Käyttäjien täytyy päästä kuivilla sukilla tiloihin. Lisäksi tilassa on siirrettävä vastaanototiski sähköpistokkeella.

KESKUSAUKIO

Keskusaukio on koko kampusrakennuksen sydän, joka toimii monikäyttöisenä tilana koko kampuksessa toimivalle yhteisölle. Keskusaukio toimii muun muassa opetustilana, ruokalana, ajanviettopaikkana ja tapahtuma- ja juhlapaikkana. Keskusaukio on avoimen työn vyöhyke.

Keskusaukioon tullaan sisään pääovista. Keskusaukion yhteydessä on wc-tilat. Keskusaukio toimii ruokasalina lounasaikaan. Siellä sijaitsee ruokalinjastot sekä astianpalautuslinjasto. Keskusaukio toimii myös opetustilana aamulla 8-10.30 sekä iltapäivällä klo 12.15 jälkeen.

Keskusaukiolla on ravintolamainen miljöö, jossa on useita 6-8 hengen pöytäryhmiä. Tilassa on erilaisia kabinetteja, joissa on siirtoseinät. Tilassa on ikkunoita ulos luontoon sekä viherseiniä. Niitä voidaan käyttää erikokoisten ryhmien opetustiloina. Kabineteissa voidaan pitää myös luentomaista opetusta. Keskusaukiolta on pääsy isolle terassille, jossa voi haukata happea, ruokailla hyvällä säällä ja katsoa piha-alueita.

Kuva 7 Esimerkkinä ravintolamainen miljöö (Lähde: <http://www.greenfortune.com>)

Liikennevirrat ruokalinjastoille ja astianpalautukseen tulee olla hyvin harkittuja, jotta liikkuminen on tilassa sujuvaa eikä tule yhteentörmäyksiä. Käyttäjiä on paljon ja eri-ikäisiä, pienimmästä päiväkotilapsesta aina vanhempiin mahdollisesti seniori-ikäisiin kuntalaisiin.

Akustiikka on erittäin hyvin suunniteltu isossa avoimessa tilassa ja ilmanvaihtoa pystyy säätämään käyttäjämäärien mukaisesti. Valaistus on himmennettävissä ja lisäksi on käytössä kohdevalaisimia. Tilaan tarvitaan useita pistokkeita eri puolille keskusaukiota ja ruokalaa, jotta käyttäjät voivat ladata tietokoneitaan ja puhelimiaan.

Keskusaukiolla on iso info-tv, jonka välityksellä voidaan tiedottaa käyttäjille ajankoh-
taisista asioista. Tilassa on myös kulunvalvontajärjestelmä, valvontakamerat sekä tilo-
jen varausjärjestelmä.

Kiinteänä kalustuksena ovat ruokalinjastot, jotka on erotettu seinällä sekä siirrettävät kabinettien seinät. Ruokalinjastot tulee olla suljettavissa, kun tilassa järjestetään eri-
laisia juhlia ym. tilaisuuksia. Käsienpesupaikkoja on ruokalan yhteydessä.

Irtokalustus muodostuu erilaisista 6-8 hengen istuin- ja pöytäryhmistä, jotka soveltu-
vat ruokailuun, erilaisista akustisista tilaratkaisuista, esimerkiksi katosta roikkuvista
akustiikkaelementeistä, sisustuslampuista, pehmustetuista istuimista ja akustoiduista
looseista. Puhdistettavuus on otettava huomioon kalustevalinnoissa. Tilassa on lisäksi
viherseinää ja moderni esitystekniikka. Viihtyvyyttä tilaan tuodaan erilaisilla verhoilla
ym. kotoisilla elementeillä.

AKVAARIO

Keskusaukion yhteydessä on iso akvaario. Akvaariolle on oma huoneensa, mutta se näkyy sisäikkunasta keskusaukioon. Huoneessa on tarpeeksi tilaa huoltaa akvaariota ja syöttää kaloja. Tilassa on vesipiste ja iso kaatoallas. Tila soveltuu märkätyöskentelyyn ja siellä on tarvittava vesieristys.

RUOKASALI 2

Keskusaukion ruokailutilan lisäksi on toinen pienempi ruokasali. Se on pääosin päiväkodin ja iltapäiväkerhon ruokailukäytössä. Siellä syödään aamupala, lounas sekä välipala. Iltaisin tilaa voi käyttää kahviona ja erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen.

Ruokasalissa tulee olla oma alue aivan pienimpien päiväkotilasten ruokailuun. Päiväkotilapsia pitää pystyä valvomaan koko ruokailun ajan myös aikuisen asioidessa ruokalinjastolla, esimerkiksi hakiessa lisää maitoa.

Ruokalasta on suora yhteys päiväkodin soluun, ruokalinjastoille ja astianpalautukseen, wc-tiloihin sekä keskusaukiolle.

Irtokalustuksena on erilaisia 6-8 hengen istuin- ja pöytäryhmiä, jotka soveltuvat ruokailuun. Irtokalusteiden osalta on huomioitava lasten koko. Pienten lasten alueella on 0-2 vuotiaille sopivia istuimia, esimerkiksi tripp trapp tuolit tai vastaavat.

KEITTIÖ JA RUOKALAN LINJASTOT

Keittiö palvelee kaikkia kampuksella ruokailijoita, joita on yhteensä noin koulun ja päiväkodin osalta 777 ja lisäksi mahdollisesti myös ulkopuolisia ruokailijoita. Keittiö on lähes vastaava kuin valmistuskeittiö, mutta siellä ei tehdä mitään esivalmisteluita. Keittiössä tehdään kylmävalmistusta eli ruoka lämmitetään keittiössä. Mitään valmiiksi lämmitettyä ei toimiteta kampukselle.

Keittiössä tulee olla tarpeeksi tilaa työskennellä. Sinne tulee kaksi eri kylmiötä, toinen kasviksille ja toinen liha/kala/kananmuna-tuotteille ja iso pakastin. Ruokat saapuvat keittiöön Scanboxeissa, joille pitää myös varata säilytystilaa. Kylmiö, jossa säilyy maidot on hyvä sijaita ulko-oven lähetyvillä, sillä Valio toimittaa maidot aikaisin aamulla eikä haluta, että kuljettajat kävelevät keittiön läpi.

Tärkein seikka on, että kulkureitit ja kulkuvirrat keittiössä ja ruokalassa ovat tarkkaan mietittyjä ja toteutettu niin, etteivät ne risteä keskenään. Reitti linjastoille ja astianpalautukseen tulee olla lyhyt molemmista ruokaloista sekä keittiöstä. Jonotus ei saa häiritä ruokailijoita ja astianpalautuksesta pois siirtyminen pitää olla vaivatonta ja ohjautua pois ruokalasta. Aikuisten täytyy pystyä valvomaan lapsia heidän ruokaillessaan.

Ruokalinjastoja tulee 3-4 kappaletta ja niiden on sijaittava lähekkäin. Linjastot tulee olla suljettavissa. Linjastot ovat kiinteitä ja niissä on viemäröinti sekä vesipiste. Linjastot ovat erotettu tilasta seinällä. Astianpalautuslinjastoja on hyvä olla kaksi. Ne voivat si-

jaita esimerkiksi samalla seinustalla, josta työntekijä kerää täydet korit yhdelle automaattihihnalle.

Ruokapalveluiden henkilöstö tarvitsee oman lukittavan wc:n. Se voi toimia myös henkilöstön yhteisten tilojen yhteydessä, jos se ei ole kovin kaukana keittiöstä. Keittiön vieressä tulee sijaita keittiön siivouspiste. Se voi toimia samassa tilassa koulun siivouspisteen kanssa, mutta koneet ja välineet tulee erottaa toisistaan.

Lastauslaiturin yhteyteen tarvitaan kylmä varasto, jonne eläimet eivät pääse. Sen tulee olla noin 2,5 neliötä, jotta sinne mahtuu rullakko. Huoltoreitti keittiölle tulee olla sijoitettu niin, etteivät lapset liiku samalla alueella. Lastauslaituria varten ei aleta tontille tekemään isoja kaivauksia. Lastauslaituri voi kuitenkin olla hieman korotettu. Ihanteellista on, jos roskia ei tarvitsisi kovin paljoa nostella heitettäessä ne jäteastioihin. Jäteastiat sijaitsevat lastauslaiturin alla. Oviaukko keittiöön tulee olla tarpeeksi iso ja jokainen oviaukko kynnyksetön.

Keittiön laitevaatimukset näkyvät erillisessä liitteessä.

KIRJASTO

Kirjasto on kaikille kuntalaisille avoin julkinen tila, joka on rajattu muusta koulusta koulunvalvonnalla. Kirjastosta halutaan kuntalaisille oma "olohuone". Sinne saa tulla lukemaan lehtiä, lainaamaan kirjoja tai vaikkapa työskentelemään päivällä. Kirjastossa voi myös viettää aikaa ja siellä voi odottaa tapahtumien alkua, oppituntia tai vaikkapa vanhemmat odottaa lastaan koulusta tai päiväkodista. Kirjasto toimii avoimen työn, hiljaisen työn ja intensiivisen työn vyöhykkeenä.

Kuva 8 Moderni kirjasto (Lähde: <http://www.stamerskontor.dk/>)

Kirjastossa on pienryhmätiloja ja huoneita, joita voi vuokrata työtilaksi. Kirjastosta on yhteys pääsisäänkäynnille, keskusaukiolle, soluihin ja julkisiin wc-tiloihin. Koulun tiloihin tarvitaan kulkulupa. Kirjastossa on erinomainen akustiikka. Lattia on myös hiljainen. Kirjastosta on sisäikkunoita koulun tiloihin ja isot ikkunat ulos.

Kiintokalusteena on pieni keittiöpiste, jossa on kahvi/tee-automaatti, välipala-automaatti, mikro ja vesipiste.

Irtokalusteena on sisustustakka, kirjastokalusteita, hyllyjä kirjoille ja lehdille, työpöytiä, tuoleja, siirrettäviä ryhmätyötiloja, viherseinä ja erilaisia akustoisia kodinomaisia kalusteita. Takan yhteydessä on tunnelmavalaisimia. ATK-pisteitä on eripuolilla kirjastoa. Kirjastossa on info-tv, jossa tiedotetaan ajankohtaisista asioista käyttäjille.

Kirjastossa on valvontakamerat, kulunvalvonta koulun tiloihin ja sähköinen tilanvarausjärjestelmä.

LIIKUNTATILAT

Liikunta ja päivittäinen liikkuminen kuuluvat niin päiväkodin kuin koulun arvoihin. Tämä halutaan ottaa suunnitelmissa huomioon. Kampuksen pääliikuntasali on jaettavissa kahteen osaan. Liikuntasali on nykyisten standardien mukainen. Isosta liikuntasalis-

ta on yhteys pukuhuoneisiin ja peseytymistiloihin, liikuntavälinevarastoihin ja monitoiminäyttämölle.

NÄYTTÄMÖ / LIKUNTASALI 2

Ison liikuntasalin lisäksi toisena liikuntasalina toimii ns. monitoiminäyttämö, jolla on erilaisia käyttötarkoituksia. Se toimii kampuksen päänäyttämönä, jossa pidetään erilaisia esityksiä: musiikkiesityksiä, näytelmiä, juhlatilaisuuksia, liikuntaesityksiä, elokuvien katselua ym. Tilaa käytetään myös toisena liikuntasalina kevyempään liikuntaan esimerkiksi jumppaan, joogaan, pilatekseen yms. Tällä helpotetaan liikuntasalin tilatarvetta ja nostetaan näyttämön käyttöastetta. Lisäksi näyttämö avautuu musiikkiluokkaan, josta saadaan tarvittaessa soittimet ja esitystekniikkaa näyttämölle.

Näyttämö sijoittuu ison liikuntasalin ja keskusaukion väliin. Näyttämötila on suljettavissa siirtoseinin/ovien ja avattavissa joko liikuntasalin tai keskusaulan suutaan tai tarvittaessa molempiin suuntiin. Tämä sallii isojen tilaisuuksien ja esitysten järjestämisen, näyttämöä voi seurata niin keskusaukiolta kuin liikuntasalista.

Näyttämö on korotettu ja laskettavissa mekaanisesti myös lattiatasoon. Näyttämön alle sijoitetaan salin istuimet. Näyttämön toiselta sivulta on pääsy pariovin musiikkiluokkaan ja toiselta sivulta on pääsy näyttämö- ja lavastevarastoon sekä liikuntavälinevarastoon.

Lattiamateriaali on akustoiva ja joustava, jotta se peittää askeleet. Seinät tukevat virtuaalitekniikkaa ja toimivat heijastuspintoina. Esitystekniikka ja sähköiset säädettävät valaisimet soveltuvat esitysten, näytelmien, discojen ym. järjestämiseen. Äänentoiston tulee olla hyvä. Mikrofonit ovat kiinteitä ja langattomia. Ilmanvaihto on säädettävissä käyttäjämäärän mukaan.

Kiintokalusteena ovat peili ja tanko tanssijoille, esiriippu liikuntasalin ja keskusaukion suuntaan ja lavastetekniikka katosta laskettavia lavasteita varten. Näyttämöltä laskeutuu suuri valkokangas, josta voidaan katsoa elokuvia tms.

LIKUNTAVÄLINEVARASTO

Varasto sijaitsee liikuntasalien yhteydessä. Molemmista saleista on suora pääsy varastoon. Siellä säilytetään 0-8 vuotiaille suunnattuja liikuntavälineitä, mm. palloja, pelejä, hernepusseja, säilytysvaunuja, pehmokorokkeita- ja palikoita, kiipeily- ja tasapainovälineitä, jumppamattoja ja -patjoja. Lisäksi varastossa säilytetään iltaikäyttäjien jumppapatjoja, jooga- ja pilatesvälineitä sekä jumppapalloja. Tilassa pitää olla säilytysjärjestelmä näille välineille.

NÄYTTÄMÖVARASTO

Varasto sijaitsee näyttämön yhteydessä. Siellä säilytetään lavasteita, näyttämötekniikkaa, siirrettävää karräy, näytelmävaatteita- ja esineitä. Varastossa on hyllyjä, jotta ta-

varat säilyvät järjestyksessä sekä muutamia tuoleja ja siirrettävä työpiste ohjaajalle. Lisäksi siellä on sisäikkuna lavalle päin.

MUSIIKKILUOKKA

Näyttämön toiselta sivulta on suora yhteys musiikkiluokkaan. Musiikkiluokkaa käyttävät koulun oppilaat, opettajat, toisinaan päiväkotit ja iltakäyttäjät, kuten seurakunta ja kuorot. Musiikkiluokkaa ja sen välineistöä voidaan myös vuokrata erilaisia tapahtumia varten.

Näyttämö toimii musiikinäytösten esiintymislavana. Luokasta on helppo siirtää soittimet lavalle. Luokkatila täytyy olla riittävän suuri ja luokan yhteydessä täytyy olla varasto soittimille ja niiden huollolle. Luokkatilassa on erillinen tila bändille ja tarkkaamolle. Tarkkaamosta on näköyhteys muualle luokkaan.

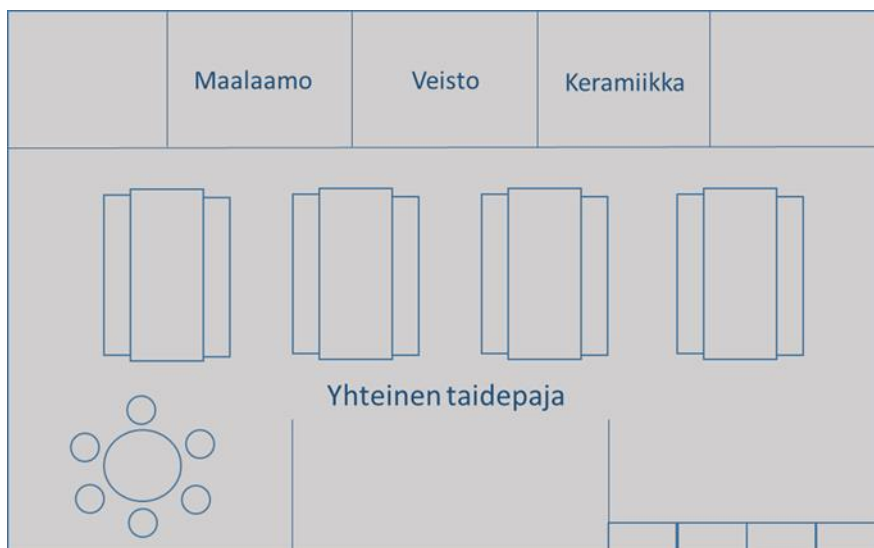
Luokassa on yksi vesipiste.

Irtokalusteina ovat opettajalle työpiste, kevyitä pinottavia tuoleja ja siirrettäviä soitinkaappeja. Lisäksi luokassa on iso heijastuspinta ja moderni esitystekniikka.

Erillinen audio- ja äänentoistosuunnitelma on otettava huomioon rakennusvaiheessa. Luokassa sekä esiintymislavalla on kiinteä äänentoistojärjestelmä. Ilmanvaihdossa täytyy huomioida sähköisten laitteiden tuoma lisälämpö. Akustiikan suunnittelussa täytyy myös huomioida se, että tila on tarkoitettu musiikkiin. Katon korkeus täytyy musiikkiluokassa olla vähintään 3500 mm ja katon oltava akustoivaa materiaalia. Lattia on akustisesti hyvää materiaalia ja sen suunnittelussa on otettava huomioon bassotaajuuksien resonointi rakenteissa. Lattiarakenteen tulee olla kelluva tai värinäeristimen varaan rakennettu. Seinät ovat paksut ja hyvin akustoidut, esimerkiksi villatärinäeristyksellä varusteltu.

PAJA

Kaikki taito ja taideaineet sijaitsevan samassa solussa, pajassa. Pajan sydämessä on isot pöydät, joiden ääressä voidaan työskennellä riippumatta aineesta. Solun keskustaa reunustaa jokaisen taideaineen omat erikoistilat ja varastot. Yhteisen pajan ajatuksena on yhdistää eri tekniikoita ja opetusta toisiinsa.

Kuva 9 Pajan hahmotelma

Pajaa käytetään kuvaamataitoon, tekstiilityöhön, tekniseen käsityöhön ja keramiikkaan. Pajan käyttäjinä ovat koulun oppilaat ja päiväkotit. Sitä voidaan myös vuokrata iltakäyttäjille. Erikoistilat ovat lukittavissa, jotta vaarallisia laitteita pääsee käyttämään ainoastaan luvan kanssa.

Yksi tiloista on allashuone. Siellä pestään maalisuteja ja maalaustarvikkeita, huovutetaan, pestään kankaita ja savityökaluja. Allashuoneessa on keittiönkaappeja ja tasoja. Siellä on vesipiste ja iso kaatoallas saostuskaivolla.

Pajassa on oma tilansa puu- ja lautavarastolle. Siellä säilytetään puutavaraa ja kesken-eräisiä töitä. Siellä on hyllytilaa ja kaappeja noin 100 kesken-eräiselle työlle. Lisäksi Pajassa on kuvaamataito- ja askartelutarasto ja tekstiilivarasto.

SIIVOUSKOMEROT

Siivouskomero on keittiön lähellä, sillä samassa komerossa säilyy myös keittiön siivousvälineet. Ne sijaitsevat selkeästi erillään muista siivousvälineistä. Tilaa käyttää keittiöhenkilökunta ja siistijät.

Tilassa säilytetään kaksia siivouskärriä ja mahdollisesti lattianvahaus- ja pesukonetta, imuria, pesukonetta ja kuivausrumpua, kuivaustelinettä erilaisille kuivaimille ja räteil-
le. Tilassa on vesipiste ja kaatoallas, runsaasti hyllytilaa ja omat pidikkeet harjoille yms.

MITOITUS YHTEISET TILAT

Yhteisiä opetukseen, oleskeluun, ruokailuun ja harrastamiseen tarkoitettuja tiloja varastointeen on noin 2140 m². Näitä tiloja voi hyödyntää moneen eri tarkoitukseen, mutta pääasiallisesti ne toimivat opetustiloina omien solujen lisäksi.

MITOITUS	
Koulun sydän	740
Kirjasto	100
Itseopiskelutila	200
Näyttämö (sama kuin liikuntasali 2)	130
Näyttämön varasto	10
Ruokasali 1	200
Ruokasali 2	100
Liikuntatilat aputiloineen	790
Liikuntatila 1	400
Liikuntatila 2 (sama kuin näyttämö)	130
Voimisteluvälinetila	50
Ulkourheiluvälinetila	30
Tuolivarasto	20
Oppilaiden puku- ja pesutilat	140
Liikunnanopett. puku- ja pesutilat	20
Taidepaja ja musiikki	740
Musiikki	120
Musiikin varasto	20
Paja	600
Yhteiset tilat yht.	2140

Taulukko 3 Yhteisten tilojen mitoitus

Taulukossa on eritelty yhteisen keskusaukion tilat, liikuntatilat, musiikkitala ja pajan tilat. Näiden lisäksi yhteisiä tiloja on pääsisäänkäynnin eteistila, wc-tilat ja keittiön linjatot.

TILAOHJELMAN YHTEENVETO JA VERTAILU

Fidget Spinnerin tilaohjelmaa on verrattu kulun osalta opetushallituksen vanhojen ohjeiden mukaiseen perinteiseen kouluun ja päiväkodin osalta RT kortin (RT 96-11003) ja Espoon päiväkotien mitoitusohjeeseen. Vertailu on tehty koululle ja päiväkodille erikseen ja lisäksi kampuksen kokonaisuudelle.

KOULU

Koulun tilaohjelma on hyötyalan osalta hieman suurempi kuin perinteinen tilaohjelma. Koska uudessa ratkaisussa käytäviä on paljon vähemmän ja lähes kaikki tilat ovat oppimistiloja, on huoneistoala kuitenkin pienempi kuin perinteisessä ratkaisussa. Bruttoalaltaan Fidget Spinner on 600 neliötä tehokkaampi ratkaisu kuin perinteinen.

	Perinteinen	Fidget Spinner
Hyötyala	4348	4383
Huoneistoala	5823	5283
Bruttoala	6697	6075
Hyötyala per oppilas	8,3	8,8
Huoneistoala per oppilas	11,1	10,6
Bruttoala per oppilas	12,8	12,2

PÄIVÄKOTI

Päiväkodin osalta Fidget Spinner on sekä hyötyalaltaan, huoneistoalaltaan että bruttoalaltaan tehokkaampi kuin perinteinen vaihtoehto. Erityisesti käytävien ym. hukkatilojen määrä on pienempi. Päiväkodin koulua suurempi tehokkuus voi selittyä sillä, että kampuksen yhteistilat sisältyvät suurimmissa määrin koulun osuuteen.

	Perinteinen	Fidget Spinner
Hyötyala	1696	1382
Huoneistoala	2196	1682
Bruttoala	2525	1934
Hyötyala per lapsi	8,5	6,9
Huoneistoala per lapsi	11,0	8,4
Bruttoala per lapsi	12,6	9,7

YHTEENVETO

Yhteenvedona voidaan todeta, että Fidget Spinner on hyötyalaltaan 400 neliötä, huoneistoalaltaan yli tuhat neliötä ja bruttoalaltaan 1200 neliötä tehokkaampi kuin perinteinen vaihtoehto. Tämän selittää ennen muuta käytävä- ja muun hukkatilan pienempi määrä.

	Perinteinen	Fidget Spinner
Hyötyala	6044	5765
Huoneistoala	8019	6965
Bruttoala	9222	8009

SUUNNITTELUOHJEET/RAKENNUSTAPASELOSTUS

Suunnitteluohjeiden on tarkoitus antaa suunnittelijoille jonkinlainen kuvaus tilaajan ei-materiaalisista laatutavoitteista. Seuraavassa esitetyillä vaatimuksilla ei ole vaikutusta tavoitehintaan eikä tilakohtaisiin kustannuksiin.

ARKKITEHTUURI

Arkkitehtuurilta toivotaan modernia klassisuutta ja lämminhenkistä, kampukselle kutsuvaa ilmettä. Alueen kulttuuri ja laaja-alainen osaaminen saavat näkyä kampuksen arkkitehtuurissa. Ulkoarkkitehtuurin tulee houkutella lapsia ja aikuisia oppimaan. Kampus sijaitsee keskeisellä ”katseenvangitsijan paikalla”. Iltavalaistuksessa kampus näyttäytyy alueen helmenä.

Sisätiloilta toivotaan:

- valoisuutta
- avaria, mutta tehokkaita ja muuntuvia tiloja
- tekstiilipintoja
- vehreyttä
- väriharmoniaa
- toimivaa akustiikkaa

TILOJEN TEKNISET VAATIMUKSET

Koululle on erittäin tärkeää, että tilat ovat puhtaat ja terveelliset. Suunnittelussa ja rakentamisessa noudatetaan sisäilmastoluokkaa S2: Hyvä sisäilmasto⁷. Rakennustöiden osalta noudatetaan puhtausluokkaa P1: ”Työ- ja asuintilat, joissa pyritään sisäilmastoluokan S1 tai S2 mukaiseen hyvään sisäilman laatuun”. Materiaalien luokka on pääsääntöisesti M1. Luokittelemattomia materiaaleja ei käytetä. Luokan M3 materiaaleja voidaan käyttää, kuitenkin niin, että luokan S2 sisäilmaston taso on saavutettavissa.

Tilojen kaikissa pinnoissa tulee ottaa huomioon puhdistettavuus, kestävyys ja hyvä akustiikka. Luonnonvalo on tiloissa tärkeää. Soluissa on osittain lasikatto ja ikkunoita, jotka ovat tarpeeksi matalalla, jotta lapset näkevät niistä ulos. Tiloissa on myös sisäikkunoita lapsien turvallisuuden ja valvonnan takaamiseksi. Suunniteltaessa täytyy kuitenkin ottaa huomioon seinäpinta-alan riittävyys. Jokaisessa solussa on 1/3 seinästä sellaista, jota voidaan hyödyntää opetuksessa. Seinä voidaan maalata esimerkiksi tussitaulumaalilla, liitutaulumaalilla tai magneettimaalilla. Vaihtoehtoisesti seinään

⁷ ”Sisäilmastoluokitus 2008” RT 07-10946.

voidaan kiinnittää erilaisia kirjoitus/kiinnityspintoja tai käyttää seinää heijastuspintana. Seinille halutaan kiinni oppilaiden töitä ja käyttää niitä myös opetustarkoitukseen.

Kuva 10 Tussitaulumaali⁸

Lattian materiaali on akustoiva ja lämmin. Lapset tykkäävät toimia lattialla. Korkkimaton mahdollisuutta materiaaliksi voidaan tutkia. Tila on tunnelmaltaan viihtyisä ja rauhallinen. Värimaailma koko rakennuksessa tulee olla harmoninen, rauhallinen ja terapeutinen, mielellään pastellinsävyjä sekä murrettuja värejä.

JÄRJESTELMÄVAATIMUKSET

Koko rakennukseen tulee toimiva langaton verkko. Sähköpistokkeita on runsaasti joka tilassa. Omaa energiantuotantoa (esim. aurinkosähkö- ja lämpö, tuulivoima sekä maalämpö) suositaan, jos se on teknisesti mahdollista. Aurinkosähköllä käytetään joitakin koulun omia toimintoja ja aurinkovoimapaneelit sijaitsevat rakennuksen katolla. Aurinkosähkön tuotantoa seurataan ja opiskellaan oppilaiden kanssa. Sähkövoimaloiden toimintaa voi seurata soluissa mm. digitaalisten ikkunoiden kautta (suuri näyttö solun seinällä) sekä muista digitaalisista järjestelmistä.

Ilmanvaihdon tulee olla riittävä ja säädettävissä tilankäytön mukaan. Tiloissa on erilaisia kohdevaloja ja himmennettävissä oleva yleisvalaistus.

⁸ <https://smartersurfaces.fi/blogi/>

Valaistus perustuu sekä luonnonvaloon että sähkövaloon. Molempien valaistusjärjestelmien suunnittelussa on pyrittävä kiinteään yhteistyöhön. Valaistustason on oltava kaikkina vuorokaudenaikoina riittävä, häikäisyä ei saa esiintyä.

MUUT VAATIMUKSET JA LAATUTAVOITTEET

Rakennus tehdään täysin esteettömäksi. Taloon tulee sekä hissi oppilaille että erillinen hissi tavarankuljetuksia varten.

Ulko-ovet ovat automatisoituja. Tiloissa on sähköinen varausjärjestelmä. Koska tilat ovat osittain julkisia, tulee rakennuksessa olla kulunvalvonta ja turvallisuuden takaamiseksi kameravalvonta.

Jokaisessa erillisessä tilassa tulee olla kaksi eri poistumistietä turvallisuuden takaamiseksi.

Digitaaliset ikkunat eli eripuolilla kampusta sijaitsevat isot näytöt näyttävät opetuksen tukena reaaliaikaista kuvaa akvaariosta, golf-kentältä, pihalta, aurinko- ja tuulivoimaloista, näyttämöltä sekä sisutustakasta (kirjastossa). Suurilta näytöiltä voi tehdä havaintoja säästä, veden eläimistä ja kasveista, laskea näkyviä asioita, havainnoida sään vaikutusta sähkövoimaloihin, seurata näyttämöllä tapahtuvia esityksiä tai nauttia sisustustakan tunnelmasta samalla kun opiskelee esimerkiksi sitä, miten aine yhtyy happeen.

Digitaaliset ikkunat sijaitsevat eri soluissa ja henkilöstöhuoneessa. Niiden näyttämää kuvaa voidaan hallinnoida eri päätteiltä, joten joka ikkunassa voi näkyä eri ”ohjelma”.

PIHA

Koulun piha on kokonaan aidattu. Näin päiväkodin pihaa ja koulun pihaa ei tarvitse erottaa toisistaan. Pihan koko on 10 m² koululaista⁹ ja 20 m² päiväkotilasta¹⁰ kohden eli yhteensä 9000 m².

Piha-alue ja lähiympäristö ovat osa oppimisympäristöä, jossa leikitään, liikutaan ja opitaan. Pihan varustelussa tulee ottaa huomioon liikunnan ja leikin monimuotoisuus, mutta myös luoda mahdollisuuksia seurata ympäristössä tapahtuvia muutoksia esimerkiksi vuoden aikojen mukaan. Pihalla tulee olla esimerkiksi kasvillisuutta, joka kukkii eri aikaan ja kalliota ja kiviä, joita tutkia. Pihaa ja ympäristöä hyödynnetään aktiivisesti ilmiöpohjaisessa oppimisessä. Pihan lisäksi käytetään lähiliikuntapaikkaa.

⁹ RT 96-10939

¹⁰ RT 96-11003

Piha tulee valaista niin, että siellä on turvallista ja miellyttävää myös pimeänä vuodenaikana.

Autopaikkoja on yksi per kaksi työntekijä eli yhteensä 40 autopaikkaa.

TILANTARVE TULEVAISUUDESSA

Rakennus on sijoitettava tontille niin, että se voidaan jatkossa laajentaa tuhannen koululaisen ja 500 päiväkotilapsen kampukseksi.

PERUSKORJAUS- JA LAAJENNUSVAIHTOEHTO

YLEISTÄ

Tämä vaihtoehto perustuu siihen, että nykyisen koulun vanhimmat osat (1957 ja 1989 rakennetut osat) voidaan kokonaan tai osittain purkaa. Rakennushistoriallisen selvityksen mukaan:

"Rakennus edustaa suunnitteluajankohdalle tavanomaista kouluarkkitehtuuria. Ulkoasussa on 1950-luvun rakennustaiteellisia elementtejä ja harkittuja yksityiskohtia. Kohde on aikansa suunnitteluihanteiden, pedagogisten tavoitteiden ja rakennustyyppinsä tyypillinen edustaja. Se ei ole erityisen omaperäinen, eikä sillä voida sanoa olevan sellaisia erityispiirteitä, jotka nostaisivat sen erityisasemaan muun 1950-luvun koulurakennuskannan joukosta. 1950-luku oli koulurakentamisen vuosikymmen, joten sen aikaisia koulurakennuksia on Suomessa useita."¹¹

Vuonna 2008 rakennetusta siivestä säilytetään suurin osa, mutta huonejakoa muutetaan merkittävästi. Nykyinen voimistelusalit muuttetaan pajatilaksi ja uusi liikuntasali rakennetaan laajennusosaan.

RAKENNUSTONTTI

Rakennuspaikka sijaitsee Tuusulan 4. kunnanosan Rantatien kortteliin 37505. Tontin omistaa Tuusulan kunta (kiinteistörekisteritunnus 858-405-12-5)

TONTTI JA KAAVATILANNE

Tontilla on voimassaoleva asemakaava (3153, hyväksytty 22.12.1987). Tontti sijaitsee Tuusulantien ja Järvenpääntien risteyksessä. Pohjoisessa tontti rajautuu golf-kenttään.

¹¹ "Rakennushistoriallinen selvitys Kirkonkylän koulu, Tuusula" Tengbom Oy 29.11.2017

Koulun kortteli on kaavassa merkitty opetusta palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO-2).

Korttelialueelle voidaan rakentaa asuntoja opettajia ja huoltohenkilökuntaa varten tarkoitukseen varatulla rakennusalueella. Koulurakennukseen voidaan sijoittaa kaksi asuntoa henkilökuntaa varten. Korttelialueella on eri toiminnot erotettava toisistaan istutuksin.

Opetustilat on suojattava liikennemelulta siten, että Järvenpääntien keskilinjasta alle 80 metrin ja Tuusulantien keskilinjasta alle 50 metrin etäisyydellä olevien, väylän puoleisten opetustilojen ikkuna- ja ovirakenteiden eristävyys on vähintään 34 dB (A).

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- Yleiset tilat: 1 autopaikka / 2 työntekijää
- Asunnot: 1 autopaikka / asunto

KUNTOKARTOITUS

Koulurakennuksesta on tehty hankesuunnittelun yhteydessä kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimusraportti (PH Ympäristötekniikka Oy, 2.10.2017)

1. OSA, VUOSI 1958

Rakennuksen ulkovaippa- ja sokkelirakenteen ovat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa. Rakenteissa havaittiin joitakin lieviä vaurioita ja puutteita.

Vesikatteena toimiva maalattu konesaumapeltikate on hyväkuntoinen. Katteessa havaittiin vain paikallista korroosiota.

Välipohjarakenteiden pintamateriaaleissa ei havaittu vaurioita tai puutteita. Paikoitain välipohjarakenteiden täytteistä löydettiin epäpuhtauksia sekä rakennusaikaista rakennusjätettä.

Alapohjan pintamateriaaleissa ei havaittu vaurioita tai puutteita. Alapohjarakenteissa havaittiin orgaanisia materiaaleja (rakennusaikaisia puurakenteita). Alapohjarakenteissa todettiin kosteuden kondensoitumista. Näytteissä esiintyi runsaasti sienirihmastoja ja sieni-itiöitä sekä yhdessä näytteessä ruskolahottajaa.

Sisäilmastossa havaittiin koholla olevia kosteuspitoisuuksia muovimaton ja betonilattian välissä. VOC-tutkimuksessa havaittiin tavanomaista korkeampia VOC-pitoisuuksia. Mikrobitutkimuksissa havaittiin yhdessä tutkimuksessa (esikoulu) hieman tavanomaista pitoisuutta korkeampi tulos. Sienisuvustossa havaittiin hieman epätavanomaisuutta.

Korjausehdotukset:

- Julkisivujen ja sokkelon halkeamien ja rakenneliitosten tiivistäminen
- Ikkunoiden vanhojen tilkemateriaalien poistaminen
- Sokkelirakenteessa olevan korkkieristeen tiivistäminen ja kapselointi
- Vesikaton ilmayhteysreittien sulkemista ilmatiiviiksi sekä iv-kanavien tiivistäminen pääte-elimien päästä tiiviiksi
- Välipohjien lattioiden ja läpivientien tiivistäminen tai välipohjassa olevan vanhan täyteaineen poistaminen
- Luokkahuone siiven ryömintätilasta ylimääräisen orgaanisen ja rakennusaikaisen jätteen poistaminen sekä ryömintätilan alipaineistaminen suhteessa sisätilaan

2. OSA, VUOSI 1989

Julkisivujen pintarakenteet ovat hyvässä kunnossa eikä rakenteissa silmämääräisesti havaittu kosteuden aiheuttamia vaurioita. Julkisivuissa havaittiin paikoin irtoavia rappauksen palasia, halkeilua sekä maalipinnat ovat paikoin kuluneet ja maalipinnoissa havaittiin mikrohalkeilua. Seinärakenteessa puuttuu tiilimuurauksen taustan tuuletusväli. Seinärakenne todettiin myös ilmatiiveydeltään heikoksi.

Sokkelissa havaittiin halkeilua ja kalkkihärmekertymää sekä sokkelirakenteen pinnassa ei havaittu vesieristystä. Osittain vesikattojen sadevedet purkautuvat sokkelipinnoille rasittaen sokkelin betonirakenteita. Maapinnat kaatavat osin rakennusta kohden. Sokkelin edessä on kuoppia, jotka viittaavat sadeveden valuvan tuulettuvaan ryömintätilaan kuljettaen samalla maa-ainesta ryömintätilaan.

Ulkoseinänyytteiden mikrobi tutkimuksissa havaittiin viitteitä ja vahvoja viitteitä kosteusvaurioista. Merkkiainekokeessa todettiin vahvoja viitteitä ilmavuodoista vauriointuneiden rakenteiden läpi sisäilmaan.

Vesikatto ja yläpohjarakenteet ovat hyvässä kunnossa eikä rakenteissa havaittu puutteita tai vaurioita. Katteessa havaittiin vain paikallista korroosiota. Tuulettuvassa vinttillassa havaittiin orgaanista materiaalia ja linnun raatoja.

Väli- ja alapohjien pintamateriaaleissa ei havaittu vaurioita tai puutteita. Alapohjarakenteissa havaittiin orgaanisia materiaaleja (rakennusaikaisia puurakenteita). Sade- ja sulamisvedet ovat muodostaneet selviä kulkureittejä alapohjaan, mitkä ovat huuhtoneet perustuksien alta hienomman hiekan pois. Ryömintätilassa olevien putkien lämmöneristeen ovat irronneet. Ryömintätilasta sisätiloihin kulkevien viemäri- ja läpivientien tiivistyksessä todettiin puutteita.

Sisäilmaolosuhteet ja kosteuspitoisuudet olivat normaalitasolla. VOC-tutkimuksessa havaittiin tavanomaista korkeampia VOC-pitoisuuksia. Tutkimusten perusteella raken-

nuksessa ei ole kuituongelmia. Sisäilman mikrobitutkimusten perusteella pitoisuudet olivat alhaiset ja edustivat kosteusvaurioitumattoman koulurakennuksen tasoa.

Korjausehdotukset:

- Julkisivujen ja sokkeleiden halkeamien ja rakojen tiivistäminen siten, ettei sade- ja sulamisvedet pääse rakenteisiin
- Sokkelin vedeneristäminen ulkopuolelta
- Sade- ja sulamisvesien ohjaaminen pois rakennuksesta päin sekä sadevesien ohjauksen syöksyputkilta kaivoihin tehostaminen
- Luokkahuoneiden ulkoseinien sisäpuolisten halkeamien korjaus ja tiivistäminen, jolla estetään ulkovaipparakenteen epäpuhtauksien kulkeutuminen sisäilmaan ilmavirtauksien mukana
- Tuulettuvat vinttitilat suositellaan siivottavan säännöllisesti ja kaikki kulkureitit suositellaan verkotettavaksi pieneläinverkolla
- Ryömintätilasta ylimääräisen orgaanisen ja rakennusaikaisen jätteen poistaminen sekä ryömintätilan alipaineistaminen suhteessa sisätilaan
- Alapohjarakenteiden läpi kulkevien läpivientien tiivistäminen
- Huuhtoutuneiden maa-ainesten korvaaminen karkeammalla maa-aineksella sekä rakennuksen eteen suositellaan asennettavan uudet routasuojaukset sekä sokkelin edustan maa-aineksen korvaaminen salaojasoralla

3. OSA, VUOSI 2007

Rakennuksen rakenteissa ei havaittu merkittäviä puutteita eikä vaurioita. Vauriot ovat normaaleja rakennuksen kuivumisen seurauksena muodostuneita halkeamia väliseinissä.

Julkisivuelementtien elastisissa saumamassoissa havaittiin ulkopuolisten tekijöiden aiheuttamia reikiä ja vaurioita sekä ikääntymistä. Ulkorappauksessa havaittiin paikoin irttoilevia pintarappauksia ja lievää halkeilua.

Yläpohjan puhallusvillassa havaittiin yhden alipaineistajatuuletusputken alapuolella lievää veden kulkeutumista yläpohjarakenteiden eristetilaan sekä aluskatteessa havaittiin muutamia vaurioita. Julkisivujen ja yläpohjan rajapinnoilla ei ole myrskypellitystä.

Sisäilmaolosuhteissa ei havaittu poikkeavuuksia. Sisäilman mikrobitutkimusten perusteella pitoisuudet olivat alhaiset ja edustivat kosteusvaurioitumattoman koulurakennuksen tasoa.

Korjaussuosituksia:

- Elastisten saumamassojen uusiminen
- Julkisivujen halkeamien ja rappauksen vaurioiden korjaamista
- Myrskypeltien asentamista julkisivujen ja yläpohjan rajapintaan

ALTISTUMISOLOSUHTEIDEN ARVIOINTI

Kuntotutkimusten perusteella vuonna 1958 ja vuonna 1989 rakennetuissa rakennuksen osissa on todennäköinen tavanomaisesta poikkeava altistumisolosuhte.

Vuoden 1958 rakennus:

- Vahvoja viitteitä kosteusvaurioista ulkovaipparakenteiden korkkieristeessä ja esikoulun välipohjan täytemateriaaleissa
- Ryömintätilassa olevat muottilaidoitukset ovat pahoin vaurioituneet
- Vaurioituneista osista (pois lukien esikoulun alapohja) on ilmavirtauksia rakennuksen sisäilmaan

Vuoden 1989 rakennus:

- Ryömintätilassa havaittiin orgaanista materiaalia
- Luokkahuoneet ovat vain heikosti alipaineisia tai tasapainoissa ryömintätilan kanssa
- Maapinnat kaatava rakennusta kohden
- Ulkovaipparakenteesta (tiili-villa-betoni) puuttuu tiilen taustalta tuuletusrako
- Ulkovaipparakenteesta havaittiin asumisterveysasetusten ylittäviä määriä mikrobeja ja kosteusvaurioindikaattorilajikkeita
- Vaurioituneilta alueilta on ilmavirtauksia rakennuksen sisäilmaan

JOHTOPÄÄTÖKSET

Vuosien 1958 ja 1989 rakennuksia ei ole mahdollista korjata turvallisiksi ja terveellisiksi koulu- ja päiväkotitiloiksi. Siksi ne esitetään purettaviksi.

Vuoden 2007 osa korjataan kuntotutkimusraportin suosituksia noudattaen osaksi uutta rakennuskokonaisuutta.

TALOTEKNIikka

Taloteknisistä järjestelmistä hyödynnetään jäljelle jäävän vuoden 2007 osalta mahdollisuuksien mukaan. Uudisrakennuksen osalta talotekniikka toteutetaan nykyisten rakennusmääräysten mukaisesti.

LÄMMITYSJÄRJESTELMÄT

Nykyinen kaukolämpökeskus puretaan vuoden 1958 rakennuksesta ja sijoitetaan uudisrakennukseen.

Vuoden 2007 rakennuksen lämmitysverkosto liitetään uuteen kaukolämpökeskukseen.

VESI- JA VIEMÄRILAITTEET

Kiinteistön vesi- ja viemäriverkoston liittymät pysyvät nykyisellään. Kiinteistön vesimitari puretaan vuoden 1958 rakennuksesta ja sijoitetaan uudisrakennukseen.

Vuoden 2007 rakennuksen putkistot liitetään tulevaan uudisrakennukseen. Nykyisten putkistojen muutokset toteutetaan arkkitehtisuunnitelmien mukaisten tilamuutosten mukaisesti.

VIEMÄRIVERKOSTO

Vuoden 2007 rakennuksen salaojitus ja viemärijärjestelmä säilytetään ja yhdistetään uudisrakennuksen salaoja- ja viemärijärjestelmään.

VESI- JA VIEMÄRIKALUSTEET

Vuoden 2007 vesi- ja viemärikalusteet pääsääntöisesti säilytetään, muutokset tilamuutosten mukaisesti (esim. väestönsuojan suihkukalusteet puretaan).

ILMANVAIHTO JA ILMASTOINTIJÄRJESTELMÄ

Vuoden 2007 ilmanvaihtokoneet jäävät palvelemaan jäljelle jäävää aluetta.

Ilmanvaihtojärjestelmään tehdään muutoksia tilamuutosten tarpeiden perusteella. Tilamuutosten osalta on varmistettava, että nykyisten ilmanvaihtokoneiden kapasiteetti riittää palvelemaan tulevaa käyttöä.

SÄÄTÖ- JA VALVONTAJÄRJESTELMÄT

Kiinteistöön järjestetään rakennusautomaatiojärjestelmä palvelemaan koko kiinteistöä, hyödyntäen vuoden 2007 rakennuksessa olevaa järjestelmää.

SÄHKÖJÄRJESTELMÄT

Nykyinen sähköpääkeskus puretaan vuoden 1958 rakennuksesta ja uusi sähköpääkeskus sijoitetaan uudisrakennukseen. Vuoden 2007 rakennuksen sähköjärjestelmät liitetään uuteen sähköpääkeskukseen.

Vuoden 1958 sähköpääkeskuksessa sijaitsevan matkapuhelimen tukiaseman uudelleen sijoittamista selvitetään jatkossuunnitteluvaiheessa.

KORJAUSOHJELMA

Vuosina 1958 ja 1989 rakennetut rakennuksen osat puretaan.

Vuoden 2007 laajennus säilytetään, johon tehdään sisätilamuutoksia toimintojen tarvittavassa laajuudessa.

Kiinteistöön rakennetaan uudet laajennusosat, joihin vuoden 2007 rakennus yhdistetään tekniikan ja toiminnan osalta.

TOTEUTUKSEN VAIHEISTUS

Koulu siirtyy kevään 2018 aikana tontin länsipuolen hiekkakentällä sijaitsevaan parakkiin. Vuoden 2009 liikuntasalisiivestä korjataan kosteusvauriot kesän ja syksyn 2018 aikana. Vuodenvaihteessa 2018-19 0-2 solut siirtyvät liikuntasalisiipeen ja päiväkotimuuttaa niiden tilalle parakkiin.

Uuden kampuksen rakennushanke alkaa laajennusosan rakentamisella. Ruokahuolto joudutaan järjestämään väliaikaisissa tiloissa laajennusvaiheen ajan. Näillä näkymin ruokahuolto toteutetaan erillisenä parakkikeittönä tontilla.

Laajennuksen valmistuttua koulu ja päiväkotisiirtyvät uusiin tiloihin. Entiseen liikuntasalisiipeen peruskorjataan tämän jälkeen pajatilat ja musiikkiluokat. Parakkeja käytetään tässä vaiheessa tarvittaessa väistötiloina.

Vaiheistuksesta, siirroista ja muutoista aiheutuvia kustannuksia ei ole sisällytetty kustannusarvioon.

UUDISRAKENNUSVAIHTOEHTO

YLEISTÄ

Tässä vaihtoehdossa Kirkonkylän koulu rakentaa uudisrakennuksen Tuusulan alueelle, huomioiden koulua käyvien lasten asuinpaikat.

SIJAINTI

Tontin tulee sijaita alueella, jossa se palvelee hyvillä liikenneyhteyksillä kouluun ja päiväkotintuloaluetta.

TONTILLE ASETETTAVAT VAATIMUKSET

Tontille asetettavia vaatimuksia selvitetään siinä vaiheessa, jos päädytään uudisrakentamisvaihtoehtoon.

TOTEUTUKSEN VAIHEISTUS

Uusi koulu voidaan rakentaa kerralla valmiiksi ja siihen muutetaan kerralla. Vaiheistuksesta ja työn aikaisista siirroista ei aiheudu kustannuksia.

VERTAILUVAIHTOEHTO

Vertailuja varten on tehty myös ns. "nollavaihtoehto", jossa koulu peruskorjataan sellaisena kuin se on ja päiväkotit rakennetaan sen laajenuksena.

Tilaohjelmanä on perinteisen vaihtoehdon mukainen päiväkotit. Tiloja ei voi tässä vaihtoehdossa suunnitella sopivaksi koulun ja päiväkodin yhteiskäyttöön. Päiväkodin on voitava toimia itsenäisenä rakennuksena. Päiväkotit olisi n. 2400 brm² suuruinen.

Jotta vertailu muihin vaihtoehtoihin olisi mielekäs, on vaihtoehto mitoitettava samalle oppilas- ja lapsimäärälle kuin muutkin vaihtoehdot. Mitoitusperusteeksi on otettu koko koulun osalta perinteisen vaihtoehdon väljyys (12,8 brm²/oppilas). Nykyinen koulu on huomattavasti väljempi (15,3 brm²/oppilas), mutta voidaan olettaa, että suurempi koulu olisi tehokkaampi. Laajennusta tarvitaan tällöin 1484 brm².

PERUSTAMISKUSTANNUKSET ERI VAIHTOEHDOISSA

UUDISRAKENNUSVAIHTOEHTO

HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen laajuus on 7 240 h-m² ja 7 899 brm².

TILALUETTELO

Liitteenä huonetilaohjelma.

RAKENNUSKUSTANNUKSET

Rakennushankkeen kustannukset ovat 15 925 000 euroa. Tästä rakennuttajan kustannukset (rakennuttaminen, suunnittelu ja tutkimukset sekä liittymismaksut) ovat 1 988 000 euroa. Tässä ei ole otettu huomioon 1 595 000 euron hankevarausta. Summat eivät sisällä arvonnalisäveroa. Mukana ei ole tontin hankintakustannuksia tai raken-

nusaikaisia korkoja. Tavoitehintalaskelma liitteenä. Tavoitehintalaskelma on laadittu käyttäen Haahtelan Kustannustieto 2017 ohjelmaa. Laskelmassa on käytetty Haahtelan tarjoushintaindeksiä joka on Tuusulassa 1/2018 96,0.

TONTTIKUSTANNUKSET

Tonttikustannukset selviävät kaupungin kanssa käytävissä neuvotteluissa. Oletuksena on, että kaupunki omistaa tontin, joten kustannuksia ei tule.

SISÄINEN VUOKRA

Vaihtoehdon sisäinen vuokra on 1 176 110 euroa vuodessa (alv 0 %) sisältäen pääomakulut.

IRTAIMISTO

Irtaimiston kustannukset ovat n. 2 000 000 (alv 0 %)

PERUSKORJAUSVAIHTOEHTO

HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen laajuus on 7 240 h-m² ja 7 899 brm².

TILALUETTELO

Liitteenä huonetilaohjelma.

RAKENNUSKUSTANNUKSET

Rakennushankkeen kustannukset ovat 15 812 000 euroa. Tästä rakennuttajan kustannukset (rakennuttaminen, suunnittelu ja tutkimukset sekä liittymismaksut) ovat 2 082 000 euroa. Tässä ei ole otettu huomioon 2 535 000 euron hankevarausta. Summat eivät sisällä arvonnlisäveroa. Mukana ei ole tontin hankintakustannuksia tai rakennusaikaisia korkoja. Tavoitehintalaskelma liitteenä. Tavoitehintalaskelma on laadittu käyttäen Haahtelan Kustannustieto 2017 ohjelmaa. Laskelmassa on käytetty Haahtelan tarjoushintaindeksiä joka on Tuusulassa 1/2018 96,0.

SISÄINEN VUOKRA

Vaihtoehdon sisäinen vuokra on 1 215 436 euroa vuodessa (alv 0 %) sisältäen pääomakulut.

IRTAIMISTO

Irtaimiston kustannukset ovat n. 2 000 000 euroa (alv 0 %)

VERTAILUVAIHTOEHTO

HANKKEEN LAAJUUS

Hankkeen laajuus on 8 791 brm².

RAKENNUSKUSTANNUKSET

Rakennushankkeen kustannukset ovat 18 806 000 euroa. Tästä rakennuttajan kustannukset ovat 2 144 000. Lisäksi tulee 2 820 000 euron hankevaraus (15 %). Summat eivät sisällä arvonlisäveroa. Mukana ei ole tontin hankintakustannuksia tai rakennusaikeisia korkoja. Hinta on laskettu viitehintamenetelmällä, jossa koulun peruskorjausosassa on käytetty samaa brm² hintaa kuin yllä olevassa peruskorjaus / laajennusvaihtoehdossa. Päiväkodin laajennukselle on laskettu tavoitehintaa käyttäen Haahtelan Kustannustieto 2017 ohjelmaa. Päiväkodin laajennukselle on käytetty Haahtelan tarjoushintaindeksiä, joka on Tuusulalle 1/2018 96,0. Rakennuttamiskustannukset on laskettu Haahtela Kustannustieto 2017 ohjelman prosenttien mukaan, suunnittelu ja tutkimus 6,6 %, Rakennuttaminen ja valvonta 3,9 % sekä liittymismaksut 0,9 %.

SISÄINEN VUOKRA

Vaihtoehdon sisäinen vuokra on 1 445 017 euroa vuodessa (alv 0 %) sisältäen pääomakulut.

IRTAIMISTO

Irtaimiston kustannukset ovat n. 2 000 000 euroa (alv 0 %)

VAIHTOEHTOJEN VERTAILU

Alla näkyy vertailu uudisrakennuksen ja peruskorjausvaihtoehtojen välillä. Loppusumman ero on 830 000 euroa uudisrakennuksen eduksi. Tämän lisäksi on huomioitava peruskorjausvaihtoehdon vaiheistamisesta, siirroista, muutoksista ja väistötiloista aiheutuvat kustannukset.

Vertailuvaihtoehto on yli 3 miljoonaa euroa kalliimpi kuin muut vaihtoehdot.

	Uudisrakennus	Peruskor- jaus/laajennus	Vertailuvaihto- ehto
Rakennuttaminen	1 988 000 €	2 082 000 €	2 144 000
Rakennuskustannukset	13 937 000 €	13 730 000 €	16 663 000 €
Hankevaraukset	1 594 000 €	2 535 000 €	2 820 000 €
Yhteensä	17 519 000 €	18 347 000 €	21 627 000 €
Irtaimisto (sis. alv.)	2 000 000 €	2 000 000 €	2 000 000 €
Kustannukset yhteensä	19 519 000 €	20 347 000 €	23 626 000 €
Arvonlisävero (24 %)	4 205 000 €	4 403 000 €	5 670 000 €

LIITTEET

- Asemapiirros
- Keittiön alustava laiteluettelo
- Keittiön alustava pohjakuva
- Tavoitehintalaskelmat
- Kyselyn yhteenveto

Kirkonkylän koulun kyselytulokset

ELE Finland Oy

Mitä mitattiin?

- Oppilailta (n=223) mitattavia asioita kartoitettiin heidän omasta näkökulmastaan ja siitä miten he asiat kokevat.
- Vanhemmat (n=31) vastasivat sekä omasta näkökulmastaan että lapsensa näkökulmasta.
- Opettajat ja ohjaajat (n=14) vastasivat omasta näkökulmastaan.

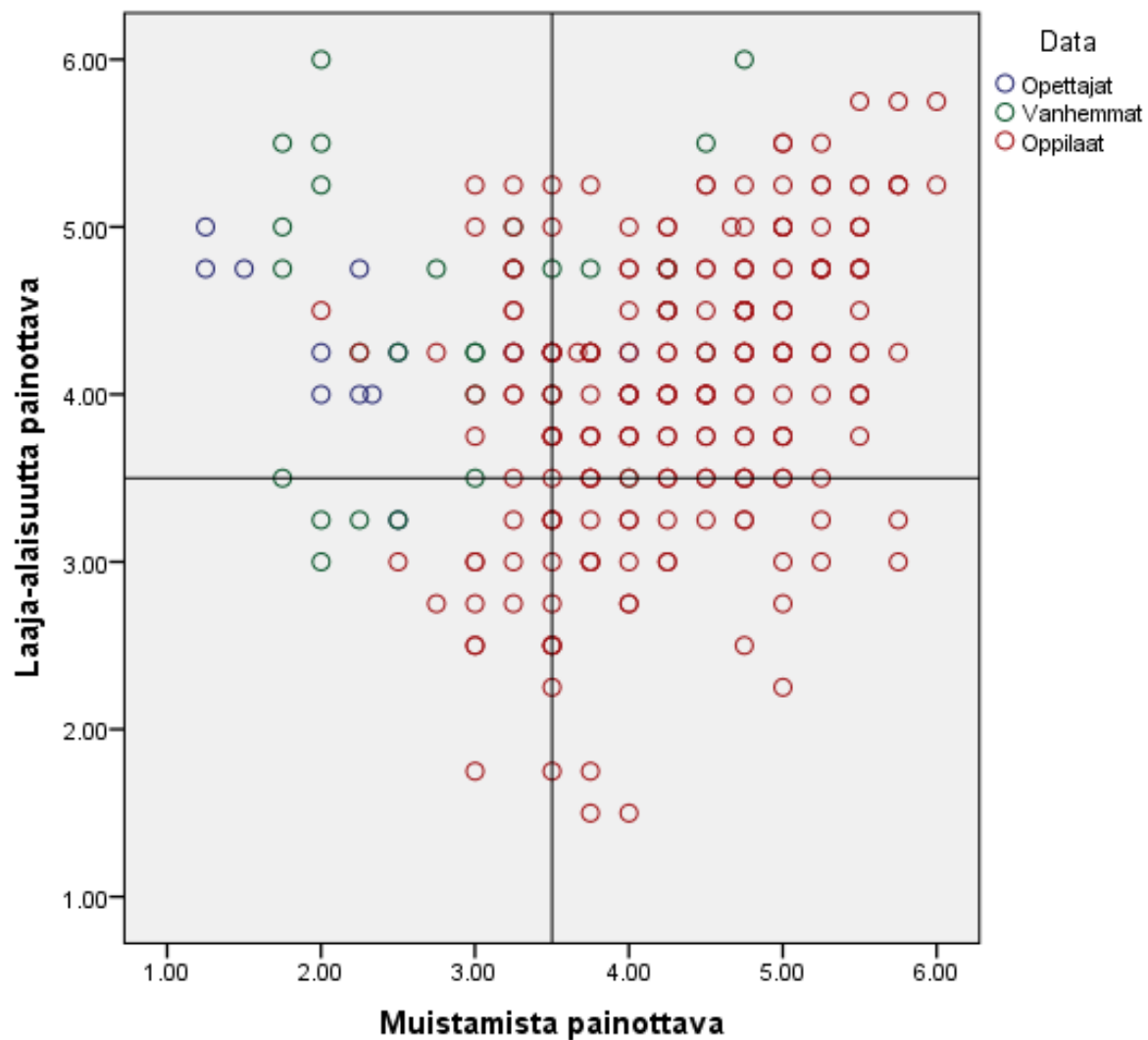
Mitä mitattiin?

- **Laaja-alaisuutta painottava**
 - Yhteistoiminnallisuutta, metakognitiota, syväoppimista ja tiedon monitulkintaisuutta korostava.
- **Muistamista painottava**
 - Varmana pidetyn tiedon hankkimista ja sen muistiin painamista korostava.
- Molempia mitattiin aikuisilla sekä tärkeyden että käytännön näkökulmasta.

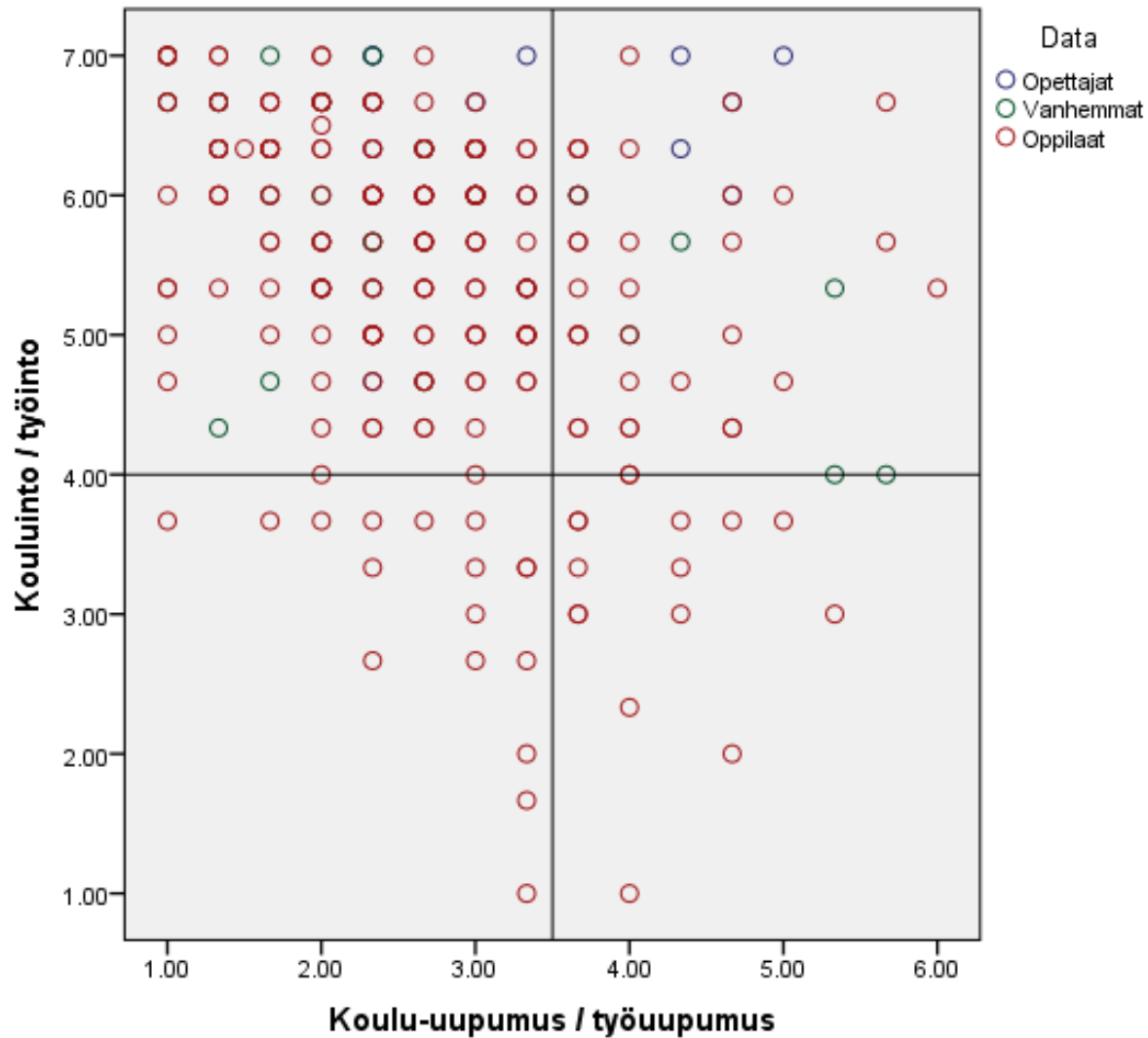
Mitä mitattiin?

- **Kouluinto / työinto**
- **Koulu-uupumus / työuupumus**
- **Tilasidonnainen koulu / työinto**
 - **Fyysinen tila**
 - **Digitaalinen tila**
 - **Pedagoginen tila**
- **Lisäksi oppilailta kerättiin muutama avoin vastaus tiloihin liittyen.**

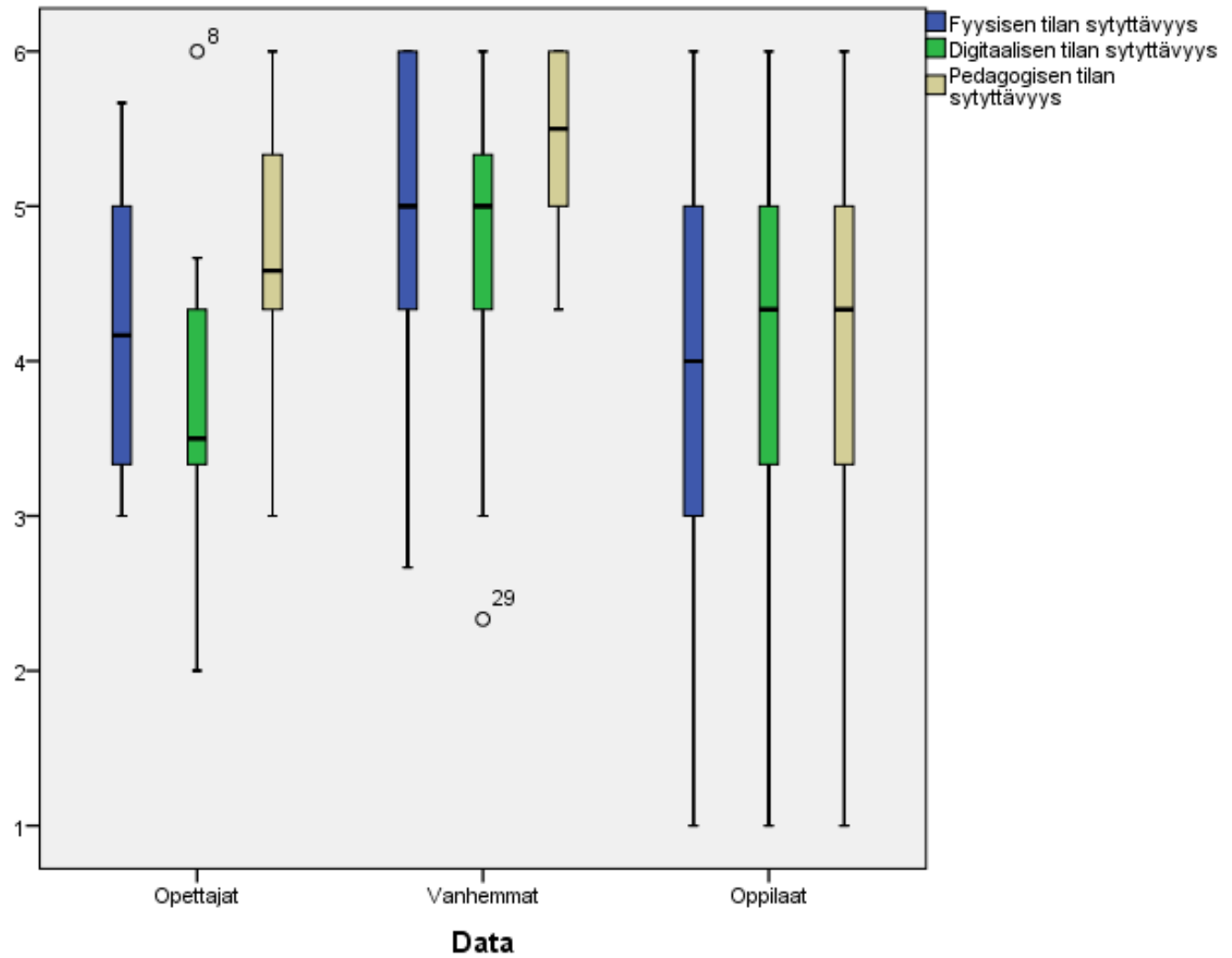
Oppimiskäsitys

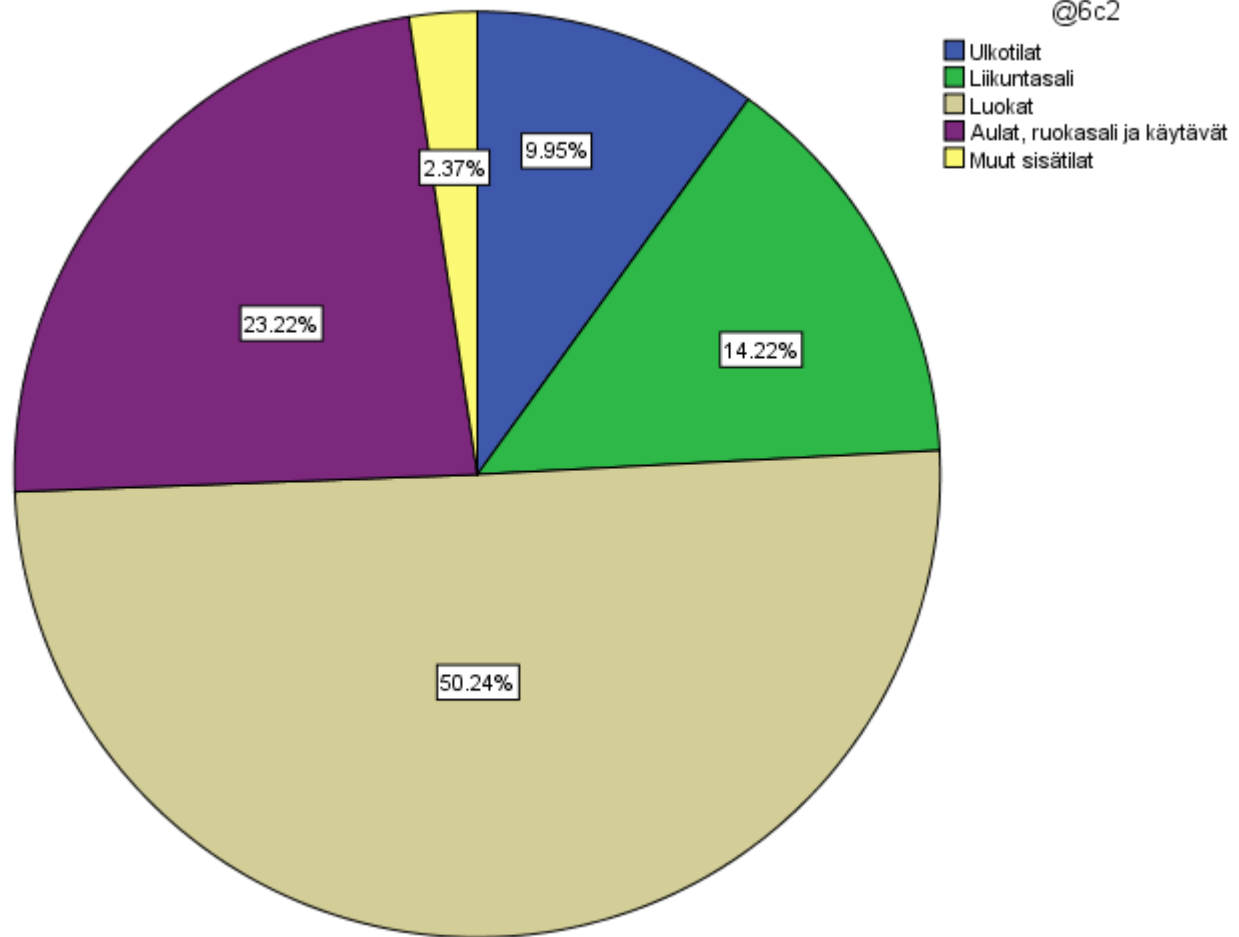
Into ja uupumus

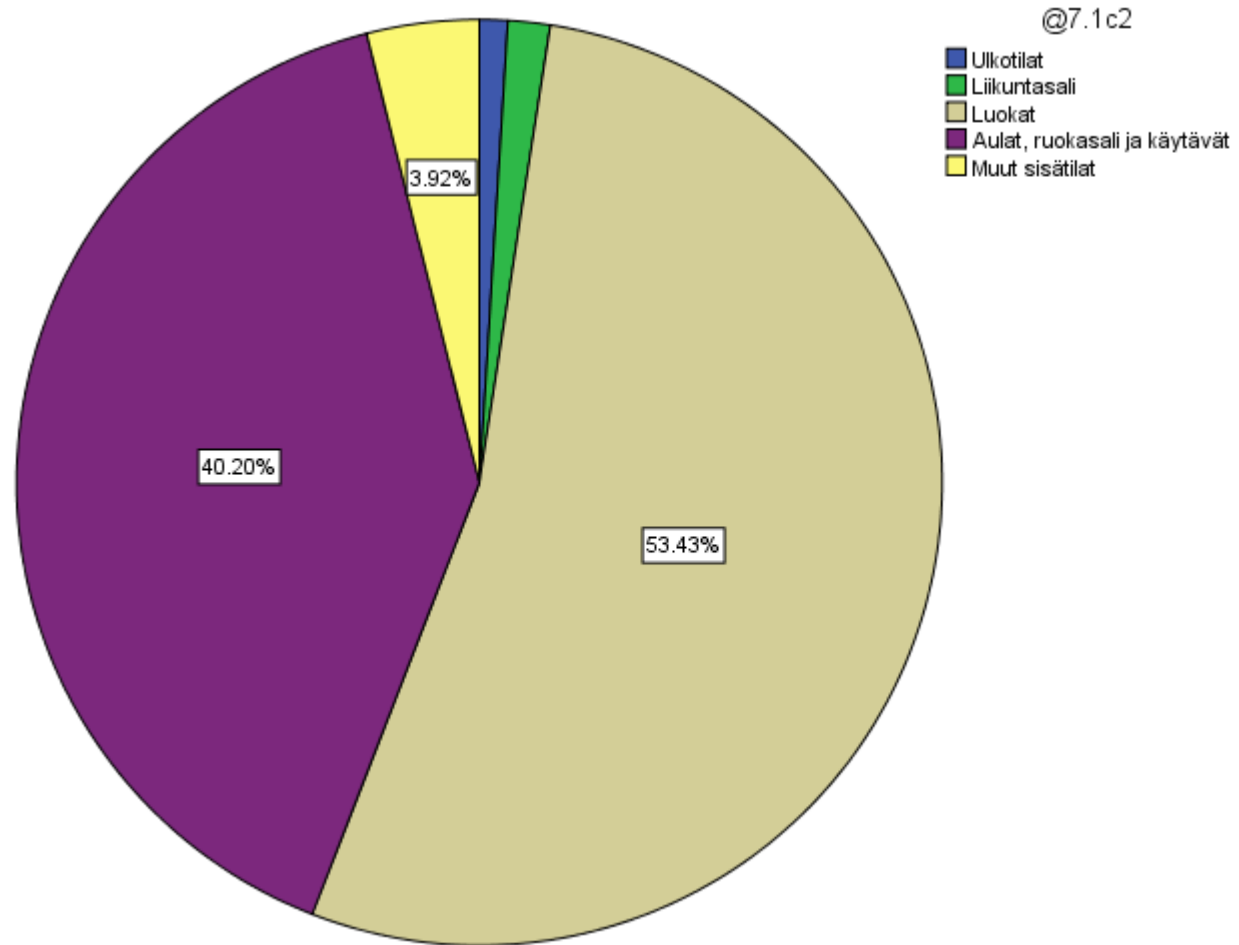
Tila

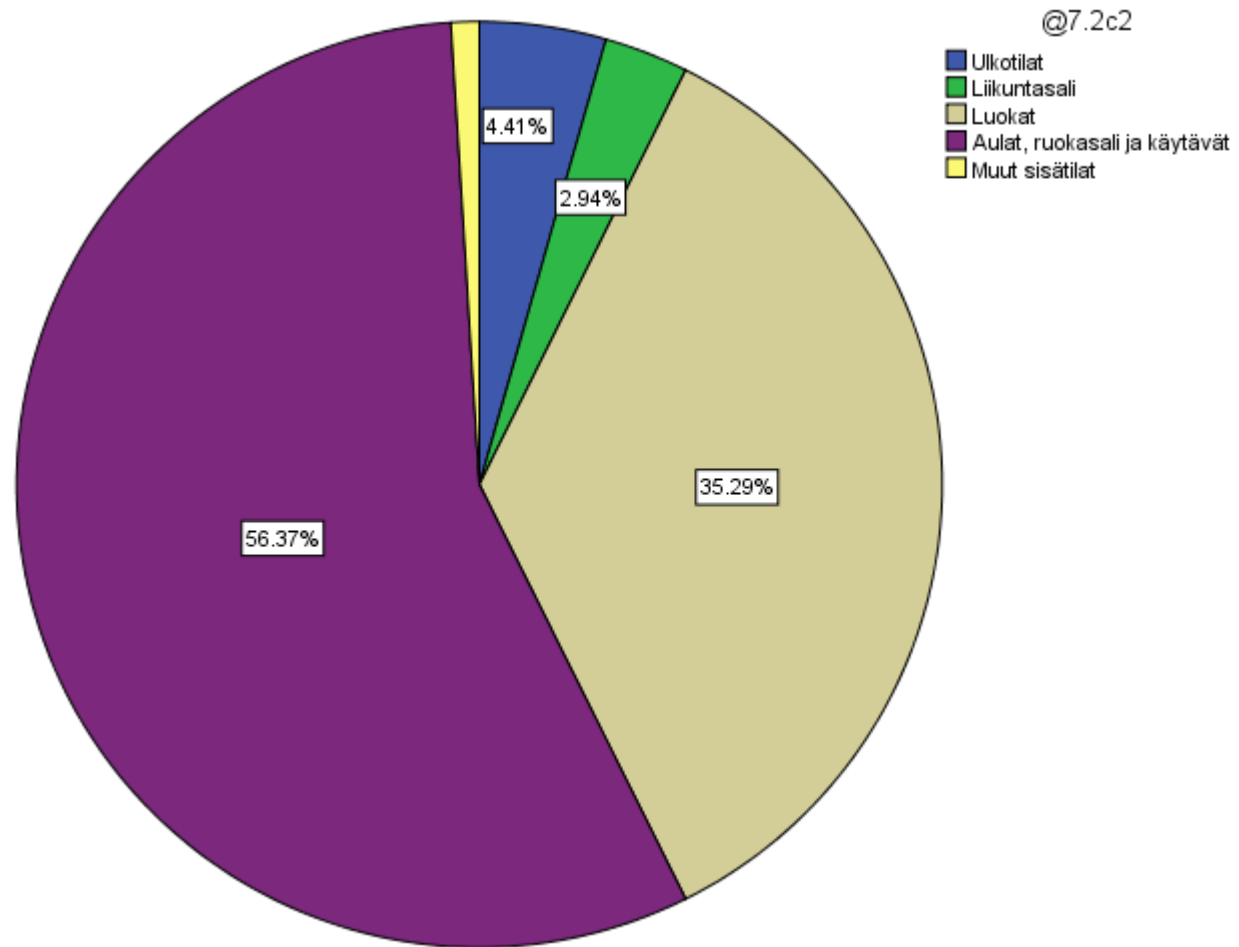
Tärkein tila

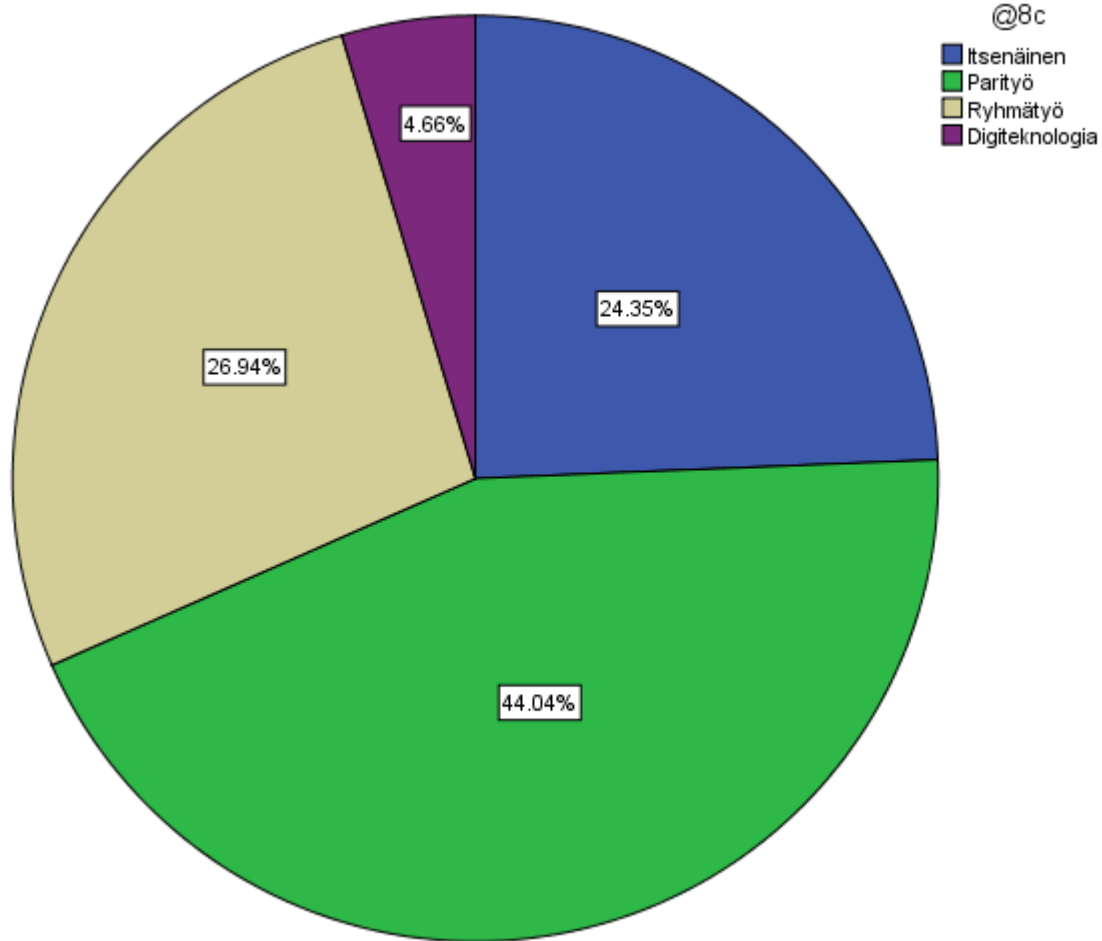
Tärkein itsenäisen työn tila

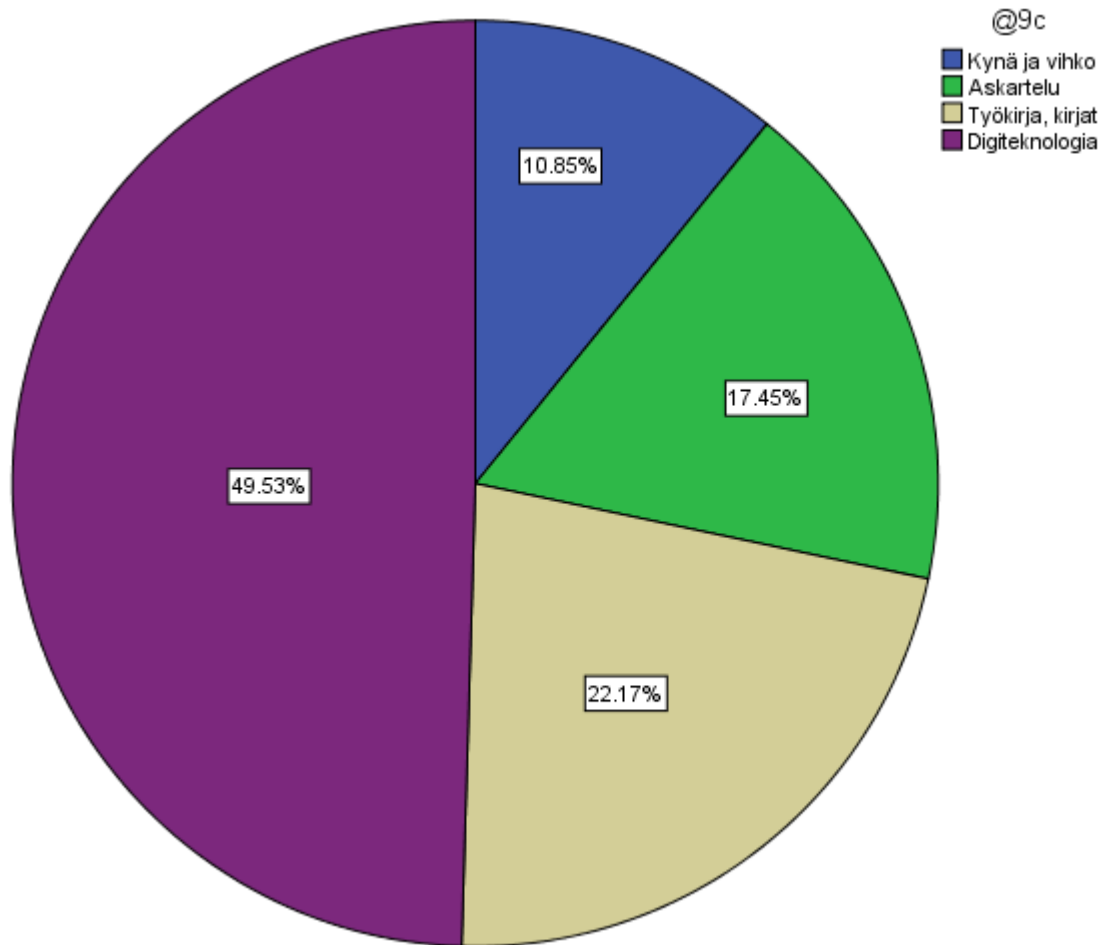
Tärkein ryhmä/parityön tila

Mieluisin työskenntelytapa

Mieluisin työskenntelyväline

Mitä aineisto kertoo?

- **Oppimiskäsityksen suhteen oppilaat ovat konservatiivisin ryhmä.**
 - Miten näkyy käytännössä? Mistä johtuu?
- **Into ja uupumus keskimääräisesti tavanomaisia.**
 - Korkea uupumus yhdelläkin oppilaalla on kuitenkin huomioitava ja selvitettävä.
 - Onko yhteisiä tekijöitä joihin voi puuttua?
- **Tilakokemuksessa eriäviä painotuksia.**
 - Opettajille tärkeintä fyysisten tilojen ja pedagogisten käytänteiden monipuolisuus.
 - Vanhemmille erityisesti tärkeitä myös pedagogiset tilat.
 - Oppilaille digitaalinen ja pedagoginen monimuotoisuus tärkeää.

Mitä aineisto kertoo?

- **Avointen vastausten perusteella:**
 - Oma luokka tärkeä.
 - Aulatilat keskeisiä, erityisesti yhdessä oppimisen kannalta!
 - Yhdessä ja digiteknologiaa käyttäen opiskelu on oppilaille tärkeää.
- *Kokemus digitaalisen tilan innostavuudesta negatiivisesti yhteydessä kouluuntoon.*
- *Digitaalisia välineitä suosivilla oppilailla alhaisempi kouluunto kuin perinteisiä välineitä suosivilla.*
- *Omaa luokkaa tärkeimpänä pitävillä korkeampi kouluunto.*
- **Perinteiset vs. Modernit?**

Lisäanalyysit

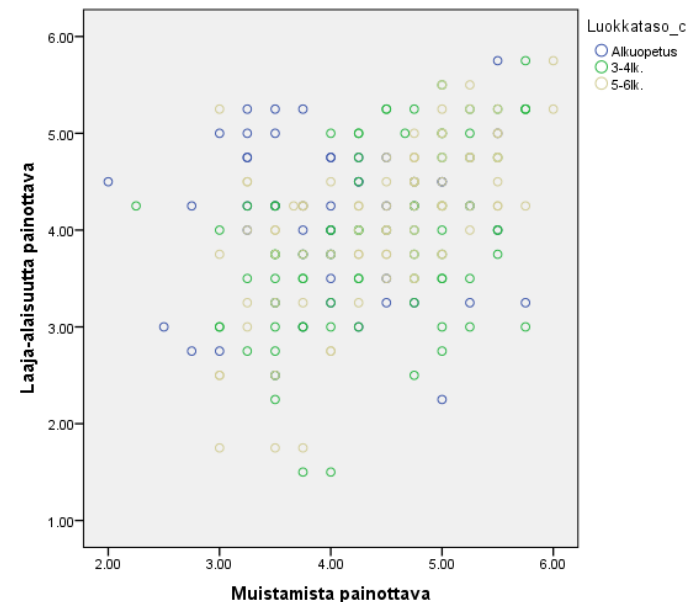
- Miten eri ikäiset oppilaat eroavat toisistaan:
 - Oppimiskäsityksen suhteen?
 - Kouluhyvinvoinnin suhteen?
 - Tilojen sytyttävyyden suhteen?
- Analyysejä varten tietoa tiivistettiin ja muodostettiin luokat:
 - Alkuopetus
 - 3-4lk.
 - 4-6lk.

Luokkataso

- Oppimiskäsityksen suhteen hajontakuviossa ei selkeästi erotu mikään ikäluokka.
 - Keskiarvojen eroja tarkastellessa paljastuu kuitenkin, että vanhemmat oppilaat painottavat tilastollisesti merkitsevästi muistamista enemmän kuin alkuopetuksen oppilaat.

Descriptive Statistics

Luokkataso_c		N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Alkuopetus	Laaja-alaisuutta painottava	54	2.25	5.75	4.1065	.78698
	Muistamista painottava	54	2.00	5.75	4.0509	.84309
3-4lk.	Laaja-alaisuutta painottava	81	1.50	5.75	3.9198	.91500
	Muistamista painottava	81	2.25	5.75	4.3971	.80561
5-6lk.	Laaja-alaisuutta painottava	87	1.75	5.75	4.1351	.82459
	Muistamista painottava	87	3.00	6.00	4.4933	.78783

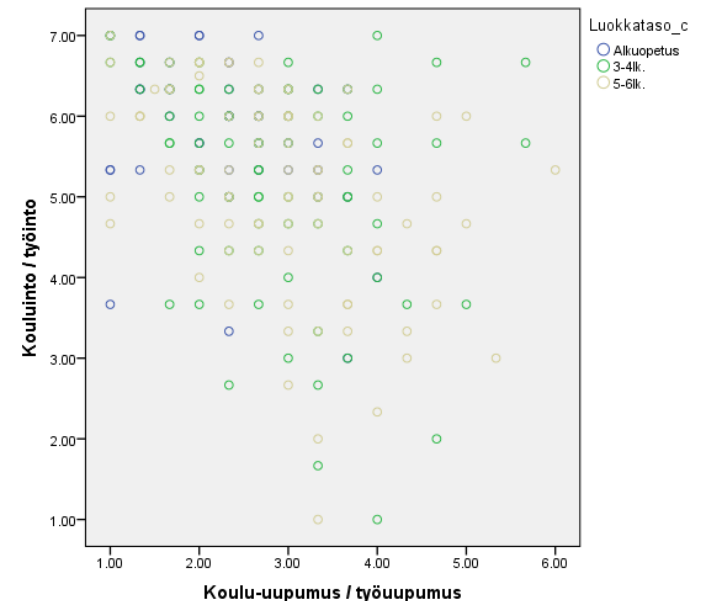

Luokkataso

- Kouluhyvinvoinnin suhteen hajontakuviossa erottuu selkeästi, että alhaisen kouluinnon ja korkean uupumuksen alueella on ainostaan vanhempia oppilaita.
 - Tulos vahvistuu keskiarvoja vertailtaessa. Alkuopetukseen verrattuna muilla on keskimäärin alhaisempi kouluinto ja korkeampi koulu-uupumus.

Descriptive Statistics

Luokkataso_c		N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Alkuopetus	Kouluinto / työinto	54	3.00	7.00	5.8086	.88690
	Koulu-uupumus / työuupumus	54	1.00	4.00	2.3395	.81776
3-4lk.	Kouluinto / työinto	81	1.00	7.00	5.2757	1.31739
	Koulu-uupumus / työuupumus	81	1.00	5.67	2.8313	1.02757
5-6lk.	Kouluinto / työinto	87	1.00	7.00	5.0939	1.22809
	Koulu-uupumus / työuupumus	87	1.00	6.00	2.9215	1.08753

Luokkataso

- Tilojen sytyttävyyden suhteen iällä ei näytä olevan vaikutusta.
- Sukupuolta ei kyselyssä kartoitettu.
- Eri siipien oppilaiden kohdalla eroja oli myös:
 - 1950-luvun siivessä asuvat oppilaat painottivat vähiten muistamista.
 - 2000-luvun siivessä asuvat kokivat eniten koulu-uupumusta.